

**Miljøgodkendelse
af svineproduktionen**

**Holmgård
Tranholmvej 16, 8765 Klovborg**

- efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 22. december 2009

Jakob Voldby Jensen
Tranholmvej 16
8765 Klovborg

Afgørelse af ansøgning om miljøgodkendelse af svineproduktionen, Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg

Ansøgning

Ikast-Brande Kommune har modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Tranholmvej 16, 8765 Klovborg (matrikel nr. 2b, Tranholm Gde., Klovborg) omhandlende følgende:

- Udvidelse af dyreholdet **fra** en årlig produktion på:

150 søer (150 stipladser – løbe- og drægtighedsstald (kontrol), individuel opstaldning, delvis spaltegulv)

428 søer (500 stipladser – løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv)

172 søer (56 stipladser – farestald, kassestier, delvis spaltegulv)

728 søer (230 stipladser – farestald, kassestier, fuldspaltegulv)

9.650 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (1.500 stipladser – fuldspaltegulv)

12.850 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (2.000 stipladser – toklimastald, delvis spaltegulv)

til en årlig produktion på:

235 søer (230 stipladser – løbe- og drægtighedsstald (kontrol), individuel opstaldning, delvis spaltegulv)

1.020 søer (679 stipladser – løbe- og drægtighedsstald, løsgående, spaltegulv)

290 søer (56 stipladser – farestald, kassestier, delvis spaltegulv)

965 søer (230 stipladser – farestald, kassestier, fuldspaltegulv)

9.650 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (1.500 stipladser – fuldspaltegulv)

25.490 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (4.160 stipladser – toklimastald, delvis spaltegulv)

650 polte (produceret i vægtintervallet 80-102 kg) (100 stipladser – delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.

svarende til en udvidelse på 199,6 DE¹ fra 260,9 DE til 460,5 DE.

¹ DE = dyreenhed. Antallet af DE er beregnet på baggrund af *Bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.*

Den ansøgte produktion svarer til 1.255 årssøer² med produktion af 35.140 smågrise til 30 kg samt 650 polte fra 80 kg.

- Byggeri:

Der opføres en tilbygning på ca. 1.200 m² i forlængelse af den eksisterende toklimastald. Derudover sker udvidelsen af dyreholdet inden for de eksisterende bygningsmæssige rammer. Den eksisterende gyllebeholder på ca. 1.000 m³ nedrives i forbindelse med tilbygningen.

Der etableres fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.500 m³.

Ikast-Brande Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer – se efterfølgende *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg* med tilhørende bilag.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune miljøgodkender hermed den ansøgte årlige husdyrproduktion:

235 søer (230 stipladser – løbe- og drægtighedsstald (kontrol), individuel opstaldning, delvis spaltegulv)
1.020 søer (679 stipladser – løbe- og drægtighedsstald, løsgående, spaltegulv)
290 søer (56 stipladser – farestald, kassestier, delvis spaltegulv)
965 søer (230 stipladser – farestald, kassestier, fuldspaltegulv)
9.650 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (1.500 stipladser – fuldspaltegulv)
25.490 smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg) (4.160 stipladser – toklimastald, delvis spaltegulv)
650 polte (produceret i vægtintervallet 80-102 kg) (100 stipladser – delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv).

på ejendommen beliggende Tranholmvej 16, 8765 Klovborg (matrikel nr. 2b, Tranholm Gde., Klovborg).

Ikast-brande Kommune miljøgodkender ligeledes etableringen af en tilbygning på ca. 1.200 m² i forlængelse af den eksisterende toklimastald samt etableringen af fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.500 m³.

Udover miljøgodkendelse af produktionsanlægget og dyreholdet på Tranholmvej 16, 8765 Klovborg, meddeles der ved denne skrivelse:

- miljøgodkendelse til udbringning af husdyrgødningen fra produktionen på de arealer – og i det omfang – som fremgår af bilagene.

Miljøgodkendelsen med de tilknyttede vilkår og forudsætninger erstatter vilkår og forudsætninger for husdyrbrugets drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbrugets virkninger på miljøet.

² Årsso/årsdyr: Et årsdyr er et begreb, som anvendes i forbindelse med beregningen af bidraget af kvælstof fra visse kategorier af husdyr. Bidraget fra et årsdyr beregnes ud fra 365 såkaldte "foderdage".

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningsmodellernes beregningsgrundlag og normtal er dem, som lå til grund for ansøgningsystemet den 5. oktober 2009 - datoen for den sidste genberegning af ansøgningen i IT-ansøgningsystemet. Derudover er afgørelsen truffet på baggrund af kommunens registreringer og vurderinger. Se i den forbindelse *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg* med tilhørende bilag.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i *Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (med senere ændringer), samt reglerne i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Da der på baggrund af *Bekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder* (Miljømålsloven) endnu ikke er udarbejdet Vand- og Natura 2000-planer – med tilhørende kommunale handleplaner – er projektet som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Der gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Ikast-Brande Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Vilkår

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. og øvrige til enhver tid gældende generelle regler* overholdes – samt, at nedenstående supplerende vilkår overholdes:

1. Generelle vilkår

- 1.1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
- 1.2. Eventuelle ændringer i ejerforhold – og/eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift – skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
- 1.3. Husdyrbruget skal aktivt arbejde for at blive en virksomhed, der er på forkant i miljøarbejdet³. Husdyrbruget skal således som minimum have:
 - procedure for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist være formuleret i en beredskabsplan - jævnfør vilkår 1.5 - og/eller fremgå af en logbog - jævnfør vilkår 1.4.
 - målsætninger om miljømæssige forbedringer

³ Se miljøstyrelsens vejledning nr. 6 fra 2004 om differentieret miljøtilsyn (<http://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2004/87-7614-494-1/pdf/87-7614-494-1.pdf>). I denne vejledning beskrives det, hvordan en virksomhed kan bringe sig på forkant i miljøarbejdet.

- arbejds gange, som medvirker til begrænsning af forurening.

- 1.4. De vilkår for miljøgodkendelsen, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den eller de personer, der udfører den pågældende del af husdyrbrugets drift. En logbog – svarende til den der fremgår af bilag 1 – skal føres som dokumentation for, at de pågældende vilkår er indarbejdet i de daglige rutiner.
- 1.5. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Planen kan med fordel udarbejdes med udgangspunkt i den skabelon for en beredskabsplan, der findes som bilag 4 til Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – denne kan findes via: <http://www.mst.dk/Landbrug/Husdyrgodkendelser/Lovgivning.htm> . En beredskabsplan skal foreligge senest tre måneder efter den dato, hvor miljøgodkendelsen er meddelt.
- 1.6. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.

2. Vilkår med hensyn til begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning:

- 2.1. Produktionen vedrørende søer skal tilrettelægges, så korrektionsfaktoren for kvælstof maksimalt er 0,825 beregnet efter følgende formel: $((FE^4 \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,2$.

Idet der anvendes foderblandinger deklareret med både FEsv og FEdr beregnes antal FE pr. årssø som summen af FEsv og FEdr, og g råprotein pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers råproteinindhold - det vil sige: $(g \text{ råprotein pr. FEsv} \times FEsv \text{ pr. årssø} + g \text{ råprotein pr. FEdr} \times FEdr \text{ pr. årssø}) / (FEsv + FEdr)$.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er beregnet ved at indsætte de i ansøgningen oplyste talværdier samt normal for 2005/2006, hvor ikke andet er oplyst, i formlen – det vil sige: 973 FEdr pr. årssø (oplyst), 417 FEsv pr. årssø (oplyst), 130,0 g råprotein pr. FEdr i løbe-/kontrolstald (oplyst – svarende til 235 årssøer), 129,1 g råprotein pr. FEdr i drægtighedsstald (oplyst – svarende til 1020 årssøer), 135,0 g råprotein pr. FEsv (oplyst), 30,0 fravænnede grise pr. årssø (oplyst) og en fravænningsvægt på 7,2 kg (normal). Et vægtet gennemsnit for råproteinindholdet er lig 131,0 g råprotein pr. FE, og det samlede foderforbrug er på 1.390 FE pr. årssø. De enkelte talværdier i beregningen er ikke bindende, men hvis en eller flere af værdierne ændres i praksis, skal beregningsresultatet stadig være på eller under 0,825.

- 2.2. Produktionen vedrørende smågrise skal tilrettelægges, så korrektionsfaktoren for kvælstof maksimalt er 0,932 beregnet efter følgende formel: $((FEsv \text{ pr. produceret gris} \times g \text{ råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 0,628$.

⁴ FE = foderenhed. 1 FE svarer som udgangspunkt til nettoenergiværdien i 1 kg byg med 85 % tørstof. Ved foderenheder til smågrise, slagtesvin og diegivende søer anvendes betegnelsen FEsv, mens der ved foderenheder til drægtige søer anvendes betegnelsen FEdr.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er beregnet ved at indsætte de i ansøgningen oplyste talværdier samt normtal for 2005/2006, hvor ikke andet er oplyst, i formlen – det vil sige: 46 FEsv pr. produceret gris (beregnet ud fra 2,03 FE pr. kg tilvækst (normtal) i vægtintervallet 7,2-30 kg), 159,1 g råprotein pr. FEsv (oplyst), indgangsvægt: 7,2 kg (normtal), afgangsvægt: 30 kg (oplyst). De enkelte talværdier i beregningen er ikke bindende, men hvis en eller flere af værdierne ændres i praksis, skal beregningsresultatet stadig være på eller under 0,932.

- 2.3. Produktionen vedrørende polte skal tilrettelægges, så korrektionsfaktoren for kvælstof maksimalt er 0,260 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er beregnet ved at indsætte de i ansøgningen oplyste talværdier samt normtal for 2005/2006, hvor ikke andet er oplyst, i formlen – det vil sige: 63 FEsv pr. produceret svin (beregnet ud fra 2,87 FE pr. kg tilvækst (normtal) i vægtintervallet 80-102 kg), 143,0 g råprotein pr. FEsv (oplyst), indgangsvægt: 80 kg (oplyst), afgangsvægt: 102 kg (oplyst). De enkelte talværdier i beregningen er ikke bindende, men hvis en eller flere af værdierne ændres i praksis, skal beregningsresultatet stadig være på eller under 0,260.

- 2.4. Foderet til smågrisene skal tilsættes minimum 5 g benzoesyre pr. FE eller et andet produkt med en tilsvarende dokumenteret virkning.
- 2.5. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for foderforbrug samt tildeling af råprotein og benzoesyre.
- 2.6. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.
- 2.7. Transport af flydende husdyrgødning gennem Klovborg By skal ske i vogne, som ikke i samme arbejdsgang anvendes til udbringningen af gødningen på markerne.
- 2.8. Husdyrbrugets interne færdselsarealer skal renholdes for eventuelt foder- og gødningsspild.
- 2.9. Den eksisterende gyllebeholder på 3.500 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning eller lignende senest, når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes. Eventuelle skader på den faste overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 2.10. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

3. Vilkår med hensyn til energi- og vandforbrug:

- 3.1. Der skal senest, når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes, etableres vandmåler til registrering af det samlede vandforbrug til drikkevand, rengøring og vandspild. Vandforbruget skal noteres, så det årlige vandforbrug kan oplyses.

4. Vilkår med hensyn til skadedyr:

- 4.1. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.

5. Vilkår med hensyn til begrænsning af støj:

- 5.1. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkraav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ⁵
Mandag - fredag	kl. 18 - 7	40 dB(A)
Øvrige dage	kl. 0 - 24	35 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7⁰⁰ - 18⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede, samlede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18⁰⁰ - 22⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede, samlede tidsrum på 1 time, og

for natperioden, kl. 22⁰⁰ - 7⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede, samlede tidsrum på en halv time.

6. Vilkår med hensyn til udbringningsarealer:

- 6.1. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udbringningsarealer, som fremgår af kortbilag B.
- 6.2. De ejede og forpagtede udbringningsarealer må ikke uden Ikast-Brande Kommunes forudgående godkendelse tilføres husdyrgødning fra andre bedrifter eller anden organisk gødning.

⁵ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

7. Vilkår med hensyn til begrænsning af kvælstofudvaskning og fosfortab:

- 7.1. Der skal på de ejede og forpagtede udbringningsarealer årligt etableres efterafgrøder i 6 % af efterafgrødegrundarealet⁶ ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om lovpligtige efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 14 % af efterafgrødegrundarealet, skal der etableres efterafgrøder på 20 % af efterafgrødegrundarealet.
- 7.2. Foderblandingerne skal være tilsat fytase.
- 7.3. Produktionen vedrørende søer skal tilrettelægges, så korrektionsfaktoren for fosfor maksimalt er 0,738 beregnet efter følgende formel: $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE}) / 1000) - 0,30 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,005 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 6,04$

Idet der anvendes foderblandinger deklareret med både FEsv og FEdr beregnes antal FE pr. årssø som summen af FEsv og FEdr, og g fosfor pr. FE beregnes som et vægtet gennemsnit af de anvendte foderblandingers fosforindhold - det vil sige: $(g \text{ fosfor pr. FEsv} \times FEsv \text{ pr. årssø} + g \text{ fosfor pr. FEdr} \times FEdr \text{ pr. årssø}) / (FEsv + FEdr)$.

Størrelsen på korrektionsfaktoren er beregnet ved at indsætte de i ansøgningen oplyste talværdier samt normtal for 2006/2007, hvor ikke andet er oplyst, i formlen - det vil sige: 973 FEdr pr. årssø (oplyst), 417 FEsv pr. årssø (oplyst), 3,9 g fosfor pr. FEdr (oplyst), 4,9 g fosfor pr. FEsv (oplyst), 30,0 fravænnede grise pr. årssø (oplyst) og en fravænningsvægt på 7,2 kg (oplyst). De enkelte talværdier i beregningen er ikke bindende, men hvis en eller flere af værdierne ændres i praksis, skal beregningsresultatet stadig være på eller under 0,738.

- 7.4. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for foderblandingerne fytase- og fosforindhold.
- 7.5. Ved mark 8-0, 9-0 skal der etableres en minimum 10 m bred dyrkningsfri bræmme langs slugten øst for produktionsanlægget - jf. kortbilag E. Bræmmen skal være etableret senest, når udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.

8. Øvrige vilkår:

- 8.1. De enkelte staldafsnit skal ved førstkommende, gennemgribende reovering eller senest 15 år efter seneste reovering indrettes svarende til den til den tid bedste tilgængelige teknik (BAT) til begrænsning af forurening.
- 8.2. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med husdyrbrugets drift, skal samles op senest ved arbejdets afslutning eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.
- 8.3. Al vask af maskiner, redskaber og lignende, hvorfra der kan forekomme gødnings- og foderrester skal ske på et sted, hvor vaskevandet bortledes til gyllebeholder, eller på et areal med

⁶ Efterafgrødegrundarealet: Opgøres efter den til enhver tid gældende vejledning om gødsknings- og harmoniregler fra Plantedirektoratet.

plantedække som græs eller lignende, hvor der ikke kan ske overfladeafstrømning til vandindvindingsanlæg, vandløb m.m.

9. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

- 9.1. Ved eventuelt ophør af produktionen skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle, m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Egenkontrol

Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab efter gældende regler. Gyllebeholder er omfattet af den lovpligtige beholderkontrol.

- **Logbog**

En logbog – svarende til den der fremgår af bilag 1 – medvirker til sikre, at de pågældende vilkår er indarbejdet i den daglige drift. Ligeledes kan en logbog medvirke til at begrænse forurening og øvrige gener i forbindelse med et eventuelt uheld, hvis logbogen er kendt af eventuelle medarbejdere. Logbogen skal føres og er dokumentation for, hvordan og hvorvidt de pågældende vilkår for miljøgodkendelsen efterleves.

- **Driftsforstyrrelser og uheld**

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer. En beredskabsplan – jævnfør vilkår 1.5 – som er kendt af husdyrbrugets medarbejdere, vil kunne medvirke til at begrænse forureningen og øvrige gener i forbindelse med et eventuelt uheld. Ansøger oplyser blandt andet, at:

- Umiddelbare risici for uheld, der kan medføre en øget forurening vil være: Ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved gyllebeholdere
- Der er etableret alarm på ventilationsanlægget, således at der kan etableres nødventilation i forbindelse med driftsstop. Indlægssedler tjekkes ved levering af foder, og der etableres alarm ved driftsstop på foderanlægget
- Forkert foder udskiftes så snart, der er kendskab til fejlløse. Ventilations- og foderanlægget tilses umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget.
- Påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår i marken på bevokset areal uden mulighed for afløb til vandløb. Der ønskes på sigt etableret en vaskeplads ved gyllebeholderen og afløb herfra til gyllebeholder. Håndtering af sprøjtemidler og anvendelse af personlige værnemidler sker i henhold til brugsanvisningen for det pågældende sprøjtemiddel.

Se endvidere vedhæftede *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg.*

- **Grønt regnskab**

Såfremt der årligt udarbejdes et grønt regnskab for husdyrbruget, kan regnskabet danne baggrund for ændringer i husdyrbruget, der kan være med til at begrænse forbruget af energi, næringsstoffer, pesticider, vand m.m., samt til at minimere affaldsproduktionen.

- **Energibesparelse**

Det kan anbefales, at husdyrbrugets ressourceforbrug med mellemrum vurderes af en energikonsulent, der kan synliggøre mulige besparelser på energiforbruget.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT⁷

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsoptøningsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

Husdyrbruget på Tranholmvej 16, 8765 Klovborg, er omfattet af IPPC-direktivet^(Se fodnote 7).

I den vedhæftede *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg*, er der redegjort for husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Miljøgodkendelsens gyldighed

Den planlagte udvidelse af dyreholdet og tilbygning skal være afsluttet inden to år regnet fra den dato, hvor miljøgodkendelsen er meddelt - jf. § 33 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Miljøgodkendelsen har en retsbeskyttelsesperiode på otte år, hvorefter den skal revurderes. Herefter revurderes miljøgodkendelsen hvert 10. år.

Miljøgodkendelsens vilkår skal overholdes fra den dato hvor miljøgodkendelsen er meddelt, medmindre andet fremgår af de enkelte vilkår.

Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

⁷ BAT= Best Available Technique (bedste tilgængelige teknik), som skal anvendes jf. EU's IPPC-direktiv (IPPC = Integrated Pollution Prevention and Control).

- at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder⁸ og natur i øvrigt
 - overfladevand
 - nitratfølsomme indvindingsområder
 - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer.

Ikast-Brande Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering og med, at de generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* overholdes. Se endvidere vedlagte *Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg*, med tilhørende bilag.

Offentliggørelse

Ansøgningen blev offentliggjort ved annoncering i *Focus* (tillæg til *Brande Bladet* og *Ikast Avis*) den 10. oktober 2007. Offentliggørelsen gav ikke anledning til bemærkninger til ansøgningen fra offentligheden. Siden annonceringstidspunktet er projektet blevet ændret, således at en planlagt gyllebeholder er taget ud af ansøgningen, idet beholderen ønskes opført på en anden ejendom. I kraft af ændret lovgivning svarer dyreholdet desuden nu til et lavere samlet antal dyreenheder end det tidligere annoncerede.

Udkastet til afgørelse om miljøgodkendelse blev sendt i høring den 5. november 2009 hos alle, der er parter i sagen - herunder ejere af de nærmeste nabobeboelser og ejere af forpagtede udbringningsarealer - med seks

⁸ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

ugers frist til at indsende eventuelle kommentarer. Der er ikke indkommet bemærkninger i forbindelse med høringsfasen.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 22. december 2009 og offentliggøres i *Focus* den 13. januar 2010.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest ved kontortids ophør den 10. februar 2010.

Følgende kan klage:

Ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Ikast-Brande Kommune, Miljøafdelingen, Centerparken 1, 7330 Brande, eller pr. e-mail til teknikogmiljoomraade@ikast-brande.dk. Klagen vil herfra blive sendt videre til Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed. Ansøger vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Miljøklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og imens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Ifølge § 90 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Jesper Hahn-Pedersen
Miljø- og Anlægschef

/

Asger Jensen
Miljømedarbejder

Bilag:

Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg.

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående, med seks ugers frist til at kommentere udkastet:

Ansøger:

Jakob Voldby Jensen, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg

Konsulent:

LRØ, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens, Att.: Svinekonsulent Hans Jørgen Tellerup – e-mail: hjt@lro.dk

Ejere af forpagtede udbringningsarealer, samt ejere og brugere af aftalearealer, der indgår i miljøgodkendelsen:

Ejere af forpagtede udbringningsarealer:

Bodil Marie Møller, Sønderhedevej 5, 7173 Vonge (vedrørende arealer hørende til Kirkevej 10, 8765 Klovborg)

Jesper Nørtoft Knudsen, Tranholmvej 8, 8765 Klovborg

Jørgen Skaarup Olesen (m. fl.), Ørnevej 30, 8766 Nørre Snede (vedrørende arealer hørende til Velgårdevej 16, 8766 Nørre Snede)

Karin Berner Larsen, Tranholmvej 7A, 8765 Klovborg

Ejere og brugere af aftalearealer:

Bendt Jørgensen, Linnerupvej 18, 7160 Tørring

Kim Langballe, Vingumvej 14, 8740 Brædstrup

Vita Vingborg Andersen og Klaus Henrik Dam, Lyngholmvej 14, 8766 Nørre Snede (vedrørende arealer hørende til Lyngholmvej 13 og 14, 8766 Nørre Snede).

Ejere af nabobeboelser m.m.:

Bent Holm, Tranholmvej 11, 8765 Klovborg

Boet efter Ruth Holm v./Helge Østergaard, Bredgade 15, 8766 Nørre Snede (vedrørende Tranholmvej 11, 8765 Klovborg)

Hans Finderup Jensen og Tove Sørensen, Riberhusvej 4, 8765 Klovborg

Kurt Vingborg, Tranholmvej 18, 8765 Klovborg

Peter Hansen og Anita Lystlund Hansen, Tranholmvej 10, 8765 Klovborg

Steffen Würtz Frandsen, Skadevej 17, 8765 Klovborg (administrator vedrørende lejrskolen Tranholmhus, Tranholmvej 17, 8765 Klovborg)

Sten Kristoffersen, Åbrinken 10, 7361 Ejstrupholm (vedrørende Riberhusvej 5, 8765 Klovborg).

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@aeraadet.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dn@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Vandområdedistrikt 5, Miljøkoordinator Leif H. Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby - e-mail: leif.poulsen@net.telenor.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Hedensted Kommune, Teknik og Miljø, Tjørnevej 6, 7171 Uldum – e-mail: miljo@hedensted.dk

Horsens Kommune, Teknik og Miljø, Rådhusvej 4, 8700 Horsens – e-mail: horsens.kommune@horsens.dk

LRØ, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens, Att.: Svinekonsulent Hans Jørgen Tellerup – e-mail: hjt@lro.dk

Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing – e-mail: post@rin.mim.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg – e-mail: midt@sst.dk .

Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse af Holmgård, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning	19
1.1. Ikke-teknisk resumé.....	19
1.2. Anlæg, ejerforhold og konsulent	20
1.3. Lovgivningsmæssig baggrund	20
2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget	20
2.1. Anlæggets beliggenhed	20
2.2. Anlæggets indretning	22
2.3. Besætningssammensætning og staldtype	23
2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringskapacitet.....	25
2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager	26
2.5.1. Ammoniak og natur	26
2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget	28
2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget.....	31
2.7.1. Vandforbrug	31
2.7.2. Afledning af vand	32
2.7.3. Energiforbrug	32
2.7.4. Foderstoffer	33
2.7.5. Kemikalier m.v.	33
2.7.6. Affald	34
2.7.7. Skadedyr	34
2.7.8. Støv	35
2.7.9. Støj	35
2.7.10. Lys	36
2.7.11. Transporter til og fra anlægget	36
3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT - i forhold til anlægget.....	37
Energiforbrug.....	38
Energibesparende foranstaltninger og BAT	39
Vand	40
Vandbesparende foranstaltninger	41
Management	42
Egenskaber for staldafsnit	43
<i>Bedste tilgængelige staldteknologi</i>	<i>43</i>
Produktionstype og dyrekategori	46
<i>BAT i forhold til fodring.....</i>	<i>46</i>
<i>Bedste tilgængelige opbevaringsteknik.....</i>	<i>47</i>
4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer	48
4.1. Udbringningsarealernes beliggenhed.....	48
4.2. Harmonikrav, tildeling af husdyrgødning og udbringningsmetode	49
4.3. Forbrug af handelsgødning, kemikalier m.m.....	50
4.4. Lugt-, støv- og støjgener fra udbringningsarealer	50
4.5. Grundvand.....	50
4.6. Overfladevand.....	51
4.6.1. Kvælstofudvaskning	52
4.6.2. Fosforoverskud	52
4.6.3. Gældende målsætninger	53
4.7. Natur	54
4.7.1. Beskyttede naturtyper	54

4.7.2. Natura 2000-områder	56
4.7.3. Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)	56
5. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til udbringningsarealer	57
6. Landskabelige og kulturhistoriske værdier	58
6.1. Landskab	58
6.2. Kulturhistorie	58
7. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften	59
8. Bilagsfortegnelse	60

1. Indledning

1.1. Ikke-teknisk resumé

Produktion på Tranholmvej 16, Klovborg, er før den ønskede udvidelse på 578 drægtige årssøer og 900 diegivende årssøer plus 22.500 smågrise til 30 kg, hvor en del af de drægtige søer tilgår fra en anden ejet ejendom (Tranholmvej 15, Klovborg).

Soholdet ønskes samlet på Tranholmvej 16 og udvidet således, at der fremover ønskes en produktion på 1255 årssøer med 35.140 smågrise til 30 kg samt 650 polte fra 80 kg.

Udvidelsen sker til dels i eksisterende bygninger, hvor dele af det ældste byggeri ændres fra drægtighedsstald til poltestald, og en eksisterende drægtighedsstald ændres til forestald.

Udvidelsen i smågrise kræver flere stipladser til smågrise, hvorfor den eksisterende smågrisestald udvides med ca. 1.200 m². Dette betyder at gyllebeholderen på 1000 m³ sløjfes.

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til bl.a. *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* vurdere, om produktionen med den ansøgte udvidelse kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet. Ikast-Brande Kommune vurderer, at produktionen kan ske uden væsentlige virkninger på miljøet og meddeler derfor miljøgodkendelse til produktionen. Miljøgodkendelsen beskriver Ikast-Brande Kommunes vurderinger og grundlag for afgørelsen samt de vilkår, som Ikast-Brande Kommune stiller til den fremtidige drift på husdyrbruget.

Eksisterende og fremtidige bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet med hensyn til bl.a.:

- ammoniakfordampning, lugt, lys, støj, støv og landskabelige forhold
- opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier
- forbrug af vand, energi m.m.
- anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Eksisterende og fremtidige arealer til udbringning af husdyrgødningen fra produktionen er vurderet i forhold til bl.a.:

- drikkevandsinteresser
- vandløb og andet overfladevand
- naturområder

Miljøgodkendelsen af Tranholmvej 16, 8765 Klovborg, regulerer driften i otte år, hvorefter godkendelsen skal revurderes på baggrund af de erfaringer, der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

1.2. Anlæg, ejerforhold og konsulent

Anlægget:

Adresse: Tranholmvej 16, 8765 Klovborg
Ejendomsnummer: 7560002300
Matrikelnummer: 2b, Tranholm Gde., Klovborg
CVR-nummer: 30621646
CHR-nummer: 76657
P-nummer: 1013395116

Ansøger/ejer/driftsherre:

Navn og adresse: Jakob Voldby Jensen, Tranholmvej 16, 8765 Klovborg
Telefonnummer: 7576 1544
Mobilnummer: 2256 0514
E-mail: svinestregen@mail.dk

Konsulent:

Navn og adresse: LRØ v./ svinekonsulent Hans Jørgen Tellerup, Erhvervsbyvej 13, 8700 Horsens
Telefonnummer: 7658 7545
Mobilnummer: 2961 0443
E-mail: hjt@lro.dk

1.3. Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til mere end 270 DE, skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning vurderes i henhold til § 12 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv⁹ og IPPC-direktiv¹⁰.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget

2.1. Anlæggets beliggenhed

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet i landzone på adressen Tranholmvej 16, 8765 Klovborg.

⁹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

¹⁰ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

Det samlede produktionsanlæg ligger ca. 2,8 km nord for Klovborgs byzoneafgrænsning og nærmeste sommerhusområde ligger i større afstand. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse (Tranholmvej 14) er ca. 90 meter i sydlig retning. Denne nabobeboelse ejes af driftsherren. Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste bebyggelse med en anden ejer end driftsherren er ca. 527 meter i sydlig retning. Denne bebyggelse (Tranholmvej 17) er en lejrskole, og der er ikke landbrugspligt på den pågældende ejendom.

Faktaboks

Jf. § 20 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse¹¹ i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Derudover gælder en række generelle afstandskrav – se tabel 1.

Tabel 1. Generelle afstandskrav - jf. §§ 6 og 8 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - samt aktuelle afstande fra husdyrproduktionsanlægget på Tranholmvej 16, 8765 Klovborg

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	ca. 55 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	ca. 3,4 km (Kron dal Vandværk)
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	ca. 445 m (vandløb)
Offentlig vej og privat fællesvej	15	ca. 32 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	over 3 km
Beboelse på samme ejendom	15	ca. 20 m
Naboskel	30	ca. 240 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	ca. 2,8 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på		ca. 5 km

¹¹ Ved en samlet bebyggelse forstås, at der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	
Nabobeboelse	50	ca. 90 m (Tranholmvej 14)

Ikast-Brande Kommune konstaterer:

- at det samlede produktionsanlæg vil ligge mere end 300 m fra :
 - en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
 - et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
 - et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- at de generelle afstandskrav, som nævnt i tabel, 1 er overholdt.

Ikast-Brande Kommune vurderer:

- at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at overholdelsen af de generelle afstandskrav – i kombination med overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – vil sikre de pågældende vandforsyningsanlæg, vandløb m.m. samt boligområder m.v. tilstrækkeligt mod væsentlige gener eller forurening fra husdyrbrugets anlæg. Se desuden kommunens vurdering i afsnit 2.5 og 2.6.

2.2. Anlæggets indretning

Ansøgers oplysninger

Det samlede staldareal på Tranholmvej 16 er ca. 12.000 m².

Det planlagte byggeri af en smågrisestald på ca. 1200 m² opføres i forlængelse af den eksisterende smågrisestald og indrettes i overensstemmelse med bestemmelserne i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* og i den generelle bygge Lovgivning i øvrigt samt med forskrifterne i Landbrugets Byggeblade.

En oversigt over produktionsanlægget fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over produktionsanlægget

Bygning nr. – jf. kortbilag A	Anvendelse	Evt. ændringer	Størrelse
1	Stuehus		ca. 192 m ²
2	Drægtighedsstald	Polte	ca. 150 m ²
3	Løbestald	Ændres til garage	ca. 163 m ²
4	Drægtighedsstald	Ændres til poltestald	ca. 288 m ²
5	Foderlade		ca. 294 m ²
6	Halmhus		ca. 885 m ²
7	Maskinhus		ca. 1.173 m ²
8	Kontor og værksted		ca. 220 m ²
9	Drægtighedsstald	Ændres til farestald	ca. 484 m ²
10	Farestald		ca. 33 m ²
11	Farestald		ca. 412 m ²
12	Farestald		ca. 308 m ²
13	Farestald		ca. 380 m ²
14	Farestald		ca. 396 m ²
15	Farestald		ca. 330 m ²
16	Klimastald		ca. 168 m ²
17	Toklimastald		ca. 520 m ²
17A	Planlagt toklimastald		ca. 1.200 m ²
18	Klimastald		ca. 460 m ²
19	Klimastald		ca. 506 m ²
20	Løbe/kontrolstald		ca. 1.000 m ²
21	Drægtighedsstald		ca. 1.775 m ²
22	Gyllebeholder	Sløjfes	ca. 1.000 m ³
23	Gyllebeholder*		ca. 3.500 m ³

*Seneste beholderkontrol¹² foretaget den 14. maj 2004.

2.3. Besætningssammensætning og staldtype

Ansøgers oplysninger

Besætningssammensætningen, fordelt på staldtype samt husdyrbrugets årlige produktion ved den nuværende og den ansøgte drift, fremgår af tabel 3.

¹² Jf. Bekendtgørelse nr. 723 af 12. september 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand (med senere ændringer), skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand på mere end 100 m³ kontrolleres mindst hver 10 år af en autoriseret kontrollør.

Tabel 3. Besætningssammensætning, stalddtype og årlig produktion i nudrift og ansøgt drift

Dyrekategori	Antal dyr Nudrift	Antal stipladser Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal dyr Ansøgt	Antal stipladser Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Søer , løbe-og drægtighedsstald (kontrol), individuel opstaldning, delvis spaltegulv	150	150	24,4	235	230	38,2
Søer , løbe- og drægtighedsstald ,løsgående, spaltegulv	428	500	69,5	1.020	679	165,7
Søer , farestald, kassestier, delvis spaltegulv	172	56	12,1	290	56	20,3
Søer , farestald, kassestier, fuldspaltegulv	728	230	51,0	965	230	67,7
Smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg), fuldspaltegulv	9650	1.500	44,5	9.650	1500	44,5
Smågrise (produceret i vægtintervallet 7,2-30 kg), to-klimastald, delvis spaltegulv	12.850	2.000	59,3	25.490	4160	117,6
Polte , (produceret i vægtintervallet 80-102 kg) delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	0	0	0,0	650	100	6,4

Kommunens vurdering

For et husdyrbrug kan der være en vis variation i den årlige produktion og i fordelingen af de enkelte dyretyper hen over året. Miljøpåvirkningen er forskellig fra dyretype til dyretype og fra stalddtype til stalddtype, hvorfor miljøvurderingen afhænger af dyresammensætning og fordelingen på stalddtyper. Miljøvurderingen er foretaget ud fra en besætning med en årlig produktion som angivet i ovenstående skema på maksimalt 460,5 DE. Det forudsættes, at produktionen sker jævnt fordelt over året, og at den årlige produktion for hver af de angivne dyretyper ikke overstiges.

2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringskapacitet

Ansøgers oplysninger

Den projekterede husdyrproduktion på Tranholmvej 16 med de pågældende staldtyper og den oplyste fodersammensætning giver ifølge beregningen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk anledning til en samlet årlig husdyrgødningsproduktion med et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt ca.: 43.200 kg N og 9.947 kg P.

På andre anlæg på bedriften produceres årligt husdyrgødning med et kvælstof- og fosforindhold på ca. 10.460 kg N og 2.097 kg P – svarende til 109 DE. Bedriften påregner årligt at afsætte svinegylle med et indhold af kvælstof og fosfor på i alt ca.: 7.505 kg N og 1.728 kg P – svarende til 80 DE. Således har den tilbageværende husdyrgødningsproduktion til udbringning på egne og forpagtede arealer et indhold af kvælstof og fosfor på i alt ca. 46.155 kg N og 10.316 kg P – svarende til 489,7 DE.

Der er redegjort for mængden af husdyrbrugets årlige gødningsproduktion samt opbevaringskapacitet nedenfor. I produktionen produceres der gylle i alle staldafsnit. Halm i systemet udsluses sammen med gyllen.

Årlig ansøgt gødningsproduktion:

1255 årssøer x 5,41	=	6.789,6 t
35.140 smågrise x 0,127	=	4.462,8 t
650 slagtesvin x 0,25	=	<u>162,5 t</u>
		11.414,9 t

Opbevaringskapacitet:

Gyllebeholder	1.000 m ³	Udgår
Gyllebeholder	3.500 m ³	
Gyllebeholder	500 m ³	(Krondalvej 11)
Gyllebeholder	600 m ³	(Tranholmvej 5)
Planlagt gyllebeholder	5.000 m ³	(Tranholmvej 12)
Gyllekanaler	1.000 m ³	
I alt:	10.600 m ³	- svarende til 11 måneders produktion

9 måneders opbevaringskapacitet svarer til 8.561 m³.

Kommunens vurdering

Ifølge *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den opgivne 11 måneders opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig, men det bemærkes, at denne opbevaringskapacitet først vil være opnået, når den planlagte gyllebeholder på 5.000 m³ er opført eller tilsvarende kapacitet er fundet andetsteds.

Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler
- at overholdelsen af de generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

2.5. Ammoniakfordampning fra stald og gødningsopbevaringslager

Ansøgers oplysninger

Husdyrbruget opfylder det generelle reduktionskrav på 15 % med hensyn til ammoniakfordampning i forhold til det pågældende referencestaldsystem - jf. bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Kravet opfyldes bl.a. ved at reducere niveauet for råprotein i foderet til både søer og smågrise.

Foder til søer indeholder som gennemsnit 135 g råprotein/FE til de diegivende søer og 129,1 g råprotein /FE til drægtige søer, og foderet til smågrise indeholder som gennemsnit 159,1 g råprotein/FE. De 650 slagtesvin er besætningens egne polte og fodres med 143 g råprotein/FE.

Af tabel 6 fremgår størrelsen af ammoniakfordampningen fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningsystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 4. Ammoniakfordampning fra stald og lager (fra ansøgningskemaet).

Staldanlæg, eksisterende produktion	3.860 kg N/ha/år
Staldanlæg, udvidelsen	1.930 kg N/ha/år
Gyllebeholdere, efter udvidelse	122 kg N/ha/år
Samlet ammoniakfordampning fra stald og lager	5.790 kg N/ha/år

Indtil der etableres fast overdækning af gyllebeholderen anvendes et naturligt flydelag i gyllebeholderen. Opstår der større huller i flydelaget, genskabes flydelaget med snittet halm. Gyllen i gyllebeholderen omrøres umiddelbart inden udbringning.

I den hidtidige miljøgodkendelse af Tranholmvej 16, Klovborg, er der vilkår om en maksimal udledning af ammoniak fra anlægget. Der er taget udgangspunkt i dette vilkår ved beregningen af mer-udledningen af ammoniak.

2.5.1. Ammoniak og natur

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakfordampningen fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition (kvælstofnedfald), som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Jævnfør *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*, må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 300 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakfordampning fra produktionsanlægget. Derudover foreskriver de generelle beskyttelsesniveauer, hvor meget ammoniakudledningen maksimalt må øges fra et produktionsanlæg, der ligger mellem 300 og 1.000 meter fra de nævnte naturtyper.

Inden for 1.000 meters afstand fra husdyrbrugets anlæg findes der ikke beskyttede naturtyper, som er omfattet af § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, men der findes arealer, som er registreret som beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven¹³.

Tranholmvej 16, Klovborg, er beliggende ved Ådalen omkring Mattrup Å. Dalen er en tunneldal, og Mattrup Å er en del af Gudenå-vandløbssystemet. Hele Ådalen er en enestående god lokalitet for dagsommerfugle med forekomst af fem rødlistede arter og bl.a. isfugl. Ådalen rummer beskyttede moser, vældområder og enge, hvoraf en del er ugræssede. Umiddelbart øst for Tranholmvej 16 er beliggende et naturområde, som igennem en årrække har været overvåget af Vejle Amt og nu af det statslige miljøcenter. Bl.a. er beliggende et fattigkær (overgangs-) med forekomst af tørvemos, alm. star, tranebær, næb-star, bukkeblad, kragefod, sump kællingetand. En stor del af området kan karakteriseres som tidvis våd eng, som har en anbefalet tålegrænse på 15 kg N/ha/år. Fattigkæret har en tålegrænse i intervallet mellem 10 og 20 kg N/ha/år.

Der vokser arter i området, der antyder en mosaik af natureng, overgangsfattigkær og overgangsrigkær (hjertergræs, hyldebladet baldrian), men da der er forekomst af kvælstoffølsomme arter (bl.a. tørvemos, tranebær etc.) vil man kunne forvente en ændring i naturtilstanden, hvis kvælstofpåvirkningen overstiger 15 kg N/ha/år.

Nærmeste fattigkær ligger ca. 500 meter stik øst for ejendommen, og beregninger viser, at merdepositionen her udgør 0,48 kg N/ha/år. Det er kommunens vurdering, at området kan tåle en merdeposition af den størrelse uden at ændre tilstand. Kommunen vil i denne forbindelse sidesætte området med et § 7-areal – jf. *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Det betyder, at lovens bufferzonekriterier er i spil. Da der findes et andet husdyrbrug med mere end 75 DE lidt over 1000 meter fra Tranholmvej 16, vil arealet i henhold til bufferzonekriterierne kunne modtage op til 0,7 kg N/ha/år. Hvis det andet husdyrbrug var mindre end 1.000 meter fra Tranholmvej 16, ville kriteriet være 0,5 kg N/ha/år. I dette tilfælde ligger merdepositionen under de 0,5 kg N/ha/år, hvilket i forhold til Naturbeskyttelseslovens § 3 heller ikke kan tilskrives at forårsage en tilstandsændring i dette konkrete tilfælde.

Da ovennævnte naturområde udgør det nærmeste og mest følsomme naturområde indenfor 1.000 meter fra anlægget, vurderer kommunen, at udvidelsen ikke vil forårsage væsentlige ændringer i de øvrige naturarealer i området.

Et surt overdrev beliggende ca. 1.300 meter nord for anlægget ligger inden for det nærmeste Natura 2000-område. Overdrevet har en naturtilstand, som skal bevares. Tålegrænsen for surt overdrev ligger på 10 kg N/ha/år. Udvidelsen vil her medføre en merdeposition på 0,07 kg N/ha/år. På baggrund heraf vurderes, at udvidelsen ikke vil få væsentlige konsekvenser for naturtyper på udpegningsgrundlaget inden for nærmeste Natura 2000-område.

¹³ *Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 1042 af 20. oktober 2008 (med senere ændringer).*

Kommunens samlede vurdering i forhold ammoniakfordampning fra anlæg

Det generelle ammoniakreduktionskrav, som fremgår af *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*, er ifølge ansøgningen med de tilhørende beregninger overholdt.

Faktaboks

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter - ifølge intentionerne bag *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugs produktionsanlæg.

Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at naturarealer, som ligger i nærområdet omkring produktionsanlægget, er så kvælstoffølsomme, at der helt undtagelsesvist skal stilles yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder tilstrækkeligt imod kvælstofpåvirkning fra produktionsanlægget.

Den reelle ammoniakfordampning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakfordampningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødningen afsættes på i staldene. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres
- at ammoniakfordampningen fra produktionsanlægget i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget

Ansøgers oplysninger

Bygningernes ventilationstyper er angivet i nedenstående oversigt:

Bygningsnr.	Ventilations type	Afkast	Luftindtag type
1	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
2	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
3	UDGÅR Undertryk	Skorsten	Vægventiler
4	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
5	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
6	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
7	Undertryk	Skorsten	Vægventiler

8	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
9	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
10	Undertryk	Skorsten	Diffus
11	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
12	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
13	Undertryk	Skorsten	Diffus
14	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
15	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
16	Undertryk	Skorsten	Diffus
17	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
18	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
19	Undertryk	Skorsten	Vægventiler
20	Undertryk	Skorsten	Vægventiler

Staldene holdes rengjorte, så der ikke ligger foderrester og husdyrgødning.

Det tilstræbes at håndtering og udbringning af husdyrgødning foregår på hverdage og oftest indenfor normal arbejdstid. Hvis der udbringes husdyrgødning udenfor normal arbejdstid eller i weekenden, tilstræbes det at kontakte naboer før udbringning.

Udbringning og opbevaring af husdyrgødning giver kun i mindre omfang anledning til lugtgener, idet reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen om håndtering og opbevaring af gødning overholdes.

Tabel 5 viser de beregnede geneafstande med hensyn til lugt fra staldene efter projektets gennemførelse, som er fremkommet ved brug af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 5. Lugtgeneafstande fra staldene efter projektets gennemførelse

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone	723	2.800
Samlet bebyggelse	527	5.000
Enkeltbolig ¹⁴	204	240 m til naboskel

Faktaboks

I *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹⁵ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E/m³ ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 m fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 m fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Kommunens vurdering

Ifølge beregningen er de lugtgenekriterier, som fremgår af *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* - i forhold til de tre områdetyper - overholdt i det konkrete tilfælde. Lugtgeneafstandene har ikke skullet forøges af hensyn til vurdering af den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderne og øvrig gyllehåndtering. Gylleomrøring og øvrig gyllehåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og

¹⁴ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter Landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

¹⁵ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener for de omkringboende
- at de væsentligste lugtgener fra produktionsanlægget vil ske i forbindelse med gyllehåndtering, mens lugtgenerne vil være mere begrænsede fra staldene generelt
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra produktionsanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end 1 % af tiden.

2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget

2.7.1. Vandforbrug

Ansøgers oplysninger

Vandforbruget for produktionen i nudrift er angivet i forhold til vandforbruget i 2006. Ansøgt drift er beregnet ud fra normtal og nudrift.

Vand m3	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Drikkevand	7850	8300
Vask af stalde	340	1100
Husholdning	170	170
	8360	9570

Der er desuden tre markvandingsboringer.

Tabel 6. Bedriftens forbrug af vand i nudrift og ansøgt drift.

Ressource	Forbrug nudrift, (m ³)	Forbrug ansøgt drift, (m ³)	Ændring (%)
Vandforbrug, produktion	8360	9570	15
Vandforbrug, markvanding	108750	108750	0

Kommunens bemærkninger

Det øgede vandforbrug i produktionen i forbindelse med projektets gennemførelse afspejler ændringen og udvidelsen af dyreholdet. Det faktiske vandforbrug til markvanding afhænger af vejrforholdene og er reguleret efter anden lovgivning.

Vandforbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til vandforbrug, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at

drikkevandsspild i videst muligt omfang vil blive imødegået på husdyrbruget. Tilsvarende antager kommunen, at der ikke vil blive forbrugt mere vand til markvanding, end hvad der er nødvendigt, og hvad der er i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vandindvindingstilladelser.

2.7.2. Afledning af vand

Ansøgers oplysninger

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra rengøring af stalde, i alt ca. 1.100 m³ årligt. Mængden af spildevand øges ikke væsentlig ved udvidelsen af besætningen. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Spildevand

Alle afløb i stalde ledes til gyllebeholder. Spildevand og vaskevand fra foderrekvisitter ledes til gyllebeholder.

Vaskevand til gyllebeholderen er indeholdt i beregningen af opbevaringskapacitet.

Påfyldning og rengøring af marksprøjte foregår på bevokset areal uden mulighed for afløb til vandløb.

Sanitært spildevand ledes gennem trixtank til godkendt nedsivningsanlæg. Fra toilet i stalden ledes sanitært spildevand gennem septiktank til nedsivningsanlæg. Bundfældningstank er omfattet af kommunal årlig tømning.

Overfladevand og tagvand ledes til nedsivning på jordoverfladen

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af spildevand vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende, generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes. Det bemærkes, at nedsivning af tag- og overfladevand forudsætter kommunens tilladelse efter *Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4*.

2.7.3. Energiforbrug

Ansøgers oplysninger

Bedriftens årlige energiforbrug er opdelt i forhold til el, olie, (fyringsolie) og dieselolie. Alle stalde opvarmes fra halmfyr. Oliefyr anvendes som nød anlæg

El anvendes primært til foderfremstilling, fodertransport internt, belysning og ventilation.

Forbrug i nudrift er angivet mængden fra gældende miljøgodkendelse. Ansøgt drift er beregnet ud fra normal

Energi	Nudrift		Ansøgt	
Elforbrug	356.000	kWh	400.000	kWh
Dieselolie	38.000	l	40.000	l
Fyringsolie	3.000	l	3.000	l
Halmforbrug	320	t	400	t

Ingen egenproduktion af energi.

Dieselolie opbevares i tank placeret i bygning. Tanken er placeret på betonunderlag

Tabel 7. Bedriftens energiforbrug i nudrift og ansøgt drift

Ressource	Forbrug, nudrift	Forbrug, ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	356.000 kWh	400.000 kWh	11%
Dieselolie (l)	38.000 L	40.000 L	5%
Fyringsolie	3.000 L	3.000 L	0%

Kommunens bemærkninger

Energiforbruget bør løbende følges, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at der generelt ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt på husdyrbruget.

2.7.4. Foderstoffer

Ansøgers oplysninger

Al foder blandes i eget blanderi. Korn til foderet dyrkes på egne forpagtede arealer.

Indkøbte råvarer opbevares i siloer.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at foderopbevaringen vil ske uden væsentlige miljømæssige gener. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af foder, hvorfor Ikast-Brande Kommune antager, at der generelt ikke vil blive forbrugt mere foder end nødvendigt på husdyrbruget.

2.7.5. Kemikalier m.v.

Ansøgers oplysninger

Bedriftens forbrug af kemikalier udgøres af ukrudtsmidler, svampemidler og insektmidler til markbruget samt diverse medicin til besætningen. Det årlige forbrug af kemikalier forventes ikke at stige væsentlig som følge af udvidelsen. Bedriften udfører selv sprøjtearbejdet, og al indkøb og opbevaring af kemikalier forestås af bedriften.

Påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår i marken på bevokset areal uden mulighed for afløb til vandløb. Der ønskes på sigt etableret en vaskeplads ved gyllebeholderen og afløb herfra til gyllebeholder. Håndtering af sprøjtemidler og anvendelse af personlige værnemidler sker i henhold til brugsanvisningen for det pågældende sprøjtemiddel.

Restbeholdninger af kemikalier opbevares i originaldunke, og anvendes i den følgende vækstsæson. Restbeholdninger, der har overskredet holdbarhedsdato eller der er blevet ulovlige siden indkøbet, afleveres

på kommunens modtagestation. Kemikalier opbevares i aflåst giftrum (markeret med I i bygning 8 på situationsplanen – jf. kortbilag A), hvor der er fast gulv og ingen afløb.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af kemikalier m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

2.7.6. Affald

Ansøgers oplysninger

Affald fra produktionen omfatter døde dyr, spildolie, medicinrester, desinfektionsmidler, oliefiltre, emballage og plastik. Døde dyr opbevares på en plads på den vestlige side af Tranholmvej efter gældende forskrifter. Dette minimerer risikoen for uhygiejniske forhold, indtil afhentning af døde dyr til DAKA.

Tomme medicinflasker og kanyler afleveres til det apotek, der leverer medicinen.

Rengjorte dunke fra pesticider afleveres hos leverandøren af plantebeskyttelsesmidler.

Farligt affald i form af spildolie fra ældre traktorer opbevares i 200 liters tromler i værksted med fast bund og lang fra afløb. Spildolie fra nyere traktorer, mejetærsker mv. modtages af traktorleverandør, som foretager service og olieskift.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. opbevares i en spand, og afleveres gennem kommunens affaldsordning til modtagestation. Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med Kommunes affaldsregulativ. Der vil ikke ske en markant forøgelse af affaldsproduktionen ved udvidelsen.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når Ikast-Brande Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald*¹⁶ efterleves.

2.7.7. Skadedyr

Ansøgers oplysninger

Skadedyr

Ejendommen er tilmeldt kommunal ordning med skadedyrsbekæmpelse.

Fluegener

I gyllen etableres en bestand af rovfluer for at undgå gyllefluer til gene på ejendommen.

Rottebekæmpelse

Hedegaard står via den kommunale ordning for rottebekæmpelse på ejendommen.

¹⁶ Ikast-Brande Kommunes *Regulativ for erhvervsaffald* kan findes på:
http://ikast-brande.dk/dokumenter/071011regulativ_-_erhvervsaffald.pdf .

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der som regel ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget.

2.7.8. Støv

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med levering af foder, råvarer og halm kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil forbruget af foder stige, men da blanding af foder i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen. Endvidere kan der forekomme støvgener under høst af korn til modenhed, samt når der presses halm til halmballer.

Da der sker en stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener. Transporten til og fra bedriften stiger med 25,5 %, dog vil en forøgelse i støvgener være vanskelig at måle.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

2.7.9. Støj

Ansøgers oplysninger

Støjkilder

Der vil periodevis være støj fra fodring, traktorkørsel, gyllepumpning m.v. i videst muligt omfang planlægges særligt støjende aktiviteter i dagtimerne.

Der forekommer støj fra ventilationsanlægget, som er i drift hele døgnet.

To kompressorer er placeret indendørs i hhv. værksted og foderrum.

Der vil forekomme trafikstøj ved transport som levering af foder, udbringning af gylle samt afhentning af såvel levende som døde dyr.

Tiltag mod støjkilder

Der er ikke foretaget støj- eller vibrationsdæmpende foranstaltninger.

Der ændres ikke på placering af støjkilder i forhold til nudriften, ligesom driftsperioden heller ikke ændres væsentligt. Der laves derfor ikke yderligere tiltag til begrænsning af støj.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt. Eventuel støj fra bedriftens interne transportere samt støj fra de forskellige transportere til og fra anlægget, må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transportere øges i forbindelse med produktionsudvidelsen. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende

nabobeboelser. Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, hvorvidt de specifikke krav, som fremgår af vilkår 5.1, overholdes.

2.7.10. Lys

Ansøgers oplysninger

Der er lys i stalden fra kl. 05 til 22, herefter er der mørkt natten igennem. Lys ses især ud fra vinduerne. Der er ikke forhold på denne bedrift, der gør, at der er behov for et øget lysforbrug, i forhold til bedrifter af samme type.

Lysforhold

Der er ikke etableret udendørs arbejdslys på og omkring bygningerne.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at anvendelsen af lys i forbindelse med husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt.

2.7.11. Transporter til og fra anlægget

Ansøgers oplysninger

Til- og frakørsel til og fra ejendommen sker ad tre indkørsler fra Tranholmvej

- nord for ejendommen adgang med maskiner til halmhus og maskinhus samt gyllebeholdere
- direkte adgang til gårdsplads. Med driftsbygningerne umiddelbart i forbindelse med gårdspladsen ude af drift vil der ikke forekomme tung trafik ind og ud af denne indkørsel
- syd for ejendommen er der adgang til stalde og til gyllebeholder

Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog at det sker i tidsrummet 5.00 til 20.00.

Tabel 8 Samlet oversigt over det årlige antal transporter samt transporttype.

Antal transporter årligt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr til ejendommen	104	12
Levende dyr fra ejendommen	104	156
Døde dyr	104	104
Foder	104	156
Korn	166	166
Halm	38	40
Husdyrgødning	290	520
Øvrige	52	52
	962	1206

Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 244 kørsler årligt svarende til 25 %. Ekstern trafik til og fra bedriften øges med 12 transporter, svarende til 1 %.

Lastbiltrafikken til bedriften foregår ad Tranholmvej .

Al transport af gylle til ejede og forpagtede arealer foregår med traktor og gyllevogn ad offentlig vej. Der er ikke transporter gennem tæt bebyggede områder. Af samtlige transporter til og fra bedriften er transporten af gylle og foder de transportformer, der udgør den største stigning i antallet af kørsler på offentlig vej.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT – i forhold til anlægget

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet¹⁷), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

I BAT-blade og BAT-byggeblade¹⁸ er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store mer-udgifterne eventuelt vil være. BAT-byggebladene er ikke blevet opdateret siden 2004 og bør kun betragtes som vejledende, mens BAT-bladene er fra 2009 eller undervejs. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i BAT-byggeblade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

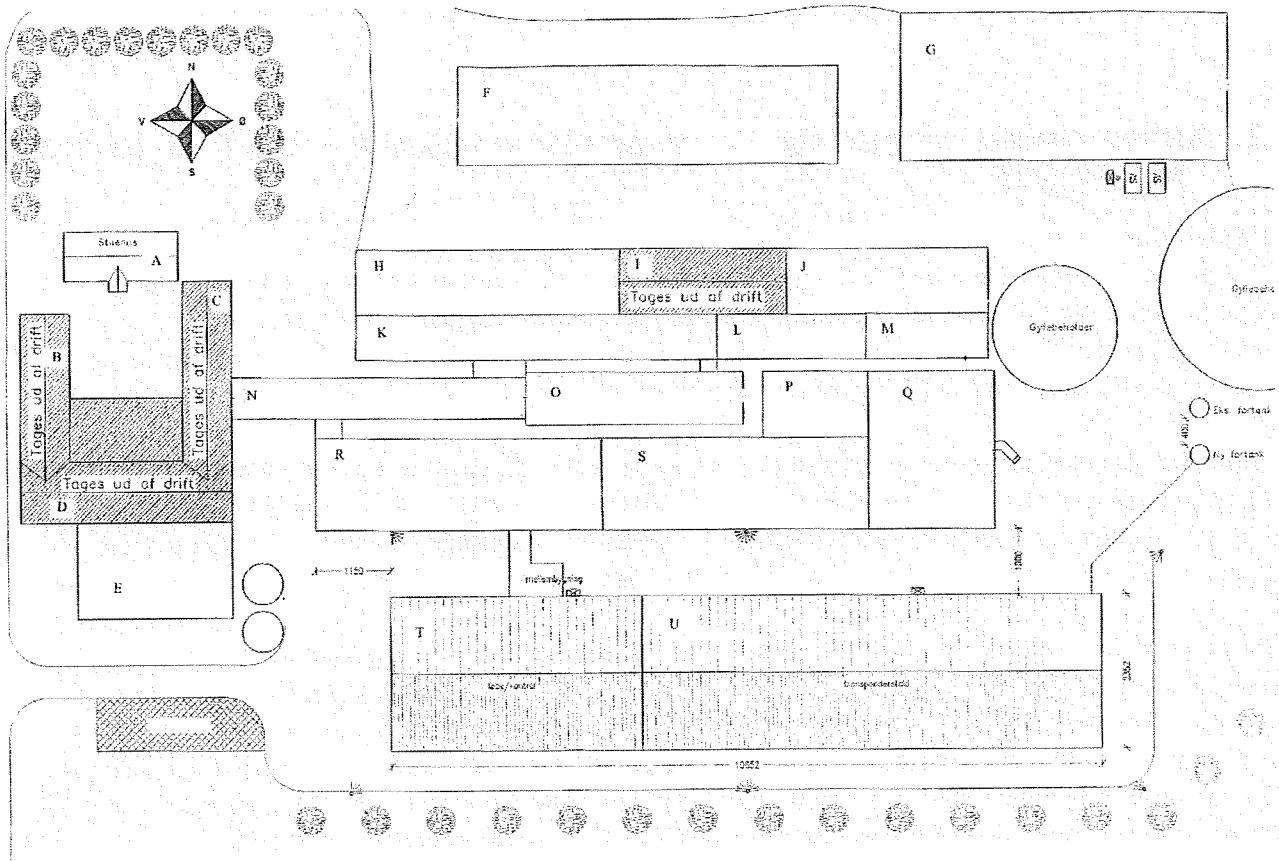
¹⁷ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

¹⁸ BAT-blade og BAT-byggeblade er en samling af byggeblade, som Miljøstyrelsen har ladet udarbejde, med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. BAT-byggebladene er ikke opdateres siden 2004, mens BAT-bladene er fra 2009 eller undervejs.

Ansøgers BAT-redegørelse:

Energiforbrug

Drægtighedsstalden U (se kort nedenfor) er med undertryksventilation, og det samme er farestaldene K, L, N og O. Derudover er farestaldene J og M indrettet med diffus ventilation, og det samme er to-klimastalden Q. De eksisterende klimastalde H, P, R og S samt løbe/kontrol-stalden T er med undertryksventilation.

Ventilation

De mekaniske dele af ventilationssystemet, herunder f.eks. faner og luftkanaler, i stald nr. U, K, L, N, O, H, P, R, S, og T bliver i ansøgt drift såvel som i nudrift rengjort hver gang i forbindelse med den almene iblødsætning og vask. De ydre dele af ventilationssystemerne bliver rengjort ved brug af højtryksrensere i forbindelse med vask efter hvert hold. Herved fjernes snavs, der kan yde modstand og dermed påvirke til at øge strømforbruget. Den diffuse ventilation i de øvrige stalde J, M, og Q vedligeholdes løbende, og loftspladserne af mineraluld efterses løbende. Den samme procedure vil gælde i den projekterede tilbygning.

Ventilationen i sostaldene er temperatur- og fugtstyret, hvilket sikrer, at ventilationen reguleres ud fra temperaturen og fugtigheden i staldene. I klima- og toklimastaldene til smågrisene er styringssystemet på ventilationen temperatur- og kurvereguleret, så ventilationen reguleres ud fra temperaturen og i forhold til vægten af grisene i stalden. Temperatur/fugt- og temperatur- og kurvestyret ventilation sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, hvilket mindsker elforbruget til ventilationen.

Opvarmning - gulvvarme

Der sker opvarmning i form af gulvvarme i nogle af staldene, men denne er etableret med manuel tænd/sluk på sektionsniveau, hvorfor der er mulighed for separat at slukke og tænde varmen efter behov på sektionsniveau. Dette sparer energi til opvarmning frem for, at gulvvarmen f.eks. etableret med tænd/sluk på staldniveau. Derudover slukkes der for varmen, når dyrene ikke har et behov for opvarmning i staldene.

Belysning

Lyset i staldene bliver timerindstillet, således at drægtige søer oplever ca. 100 LUX, og søer til løbning oplever ca. 100 LUX. Derudover er lyset i farestaldene og smågrisestaldene tændt i forbindelse med fodring og arbejde i stalden. I vintermånederne er lyset tændt i et omfang, så dyrevelfærdskravet er overholdt (8 timer i døgnet med mindst 40 LUX). På udvalgte steder vil dele af belysningen løbende blive udskiftet til lavenergi, såfremt det er muligt. Belysningen er ikke zoneopdelt på andet end stald- og sektionsniveau, og i staldene er der ikke installeret lux- eller sensorstyring på belysningen. Udendørsbelysningen er installeret med sensorstyring.

Generelt

Energiforbruget bliver kun aflæst i forbindelse med indberetning til årsregnskabet, hvorfor der ikke føres en egentlig journal over energiforbruget. Derudover anvendes der koldt vand til vask af staldene, hvorfor der ikke anvendes ressourcer (f.eks. olieopvarmning) til opvarmning, og udtørringen sker naturlig frem for f.eks. brug af ventilationen eller varmekanon

Energibesparende foranstaltninger og BAT

Ventilation

Der er etableret diffus undertryksventilation i staldbygning J, M og Q, og det samme vil blive installeret i den projekterede tilbygning til smågrise for enden af stald Q. Derudover er ventilationen temperatur- og kurvestyret i klima- og toklimastaldene (og vil også blive det i tilbygningen til stald Q), hvilket sikrer mere behovsafstemt ventilation og mindre energiforbrug og i øvrigt er BAT ifølge BREF-referencedokumentet. Ventilationen i sostaldene er temperatur- og fugtstyret, hvilket sikrer, at ventilationen reguleres ud fra temperaturen og fugtigheden i staldene, hvilket er BAT ud fra BREF. Dertil kommer, at de mekaniske dele af ventilationen rengøres i forbindelse med vask efter hvert hold i ansøgt drift, hvilket medfører, at strømforbruget ikke unødigt øges grundet øget modstand fra skidt i ventilationen. Dette er i øvrigt BAT ifølge BREF-referencedokumentet.

Opvarmning - gulvvarme

Gulvvarmen er etableret med manuel tænd/sluk på sektionsniveau, hvorfor der er mulighed for separat at slukke og tænde varmen efter behov på sektionsniveau. Dette sparer energi til opvarmning frem for, at gulvvarmen f.eks. etableret med tænd/sluk på staldniveau. Derudover slukkes der for varmen, når dyrene ikke har et behov for opvarmning i staldene. Dog vurderes det, at der – muligvis – kunne spares endnu mere ved, at gulvvarmen kunne tændes og slukkes manuelt for hver række, men da der er tale om eksisterende stalde med eksisterende gulvvarme, er der ikke direkte mulighed for at lave det om. Desuden er det allerede besparende og praktisk, at gulvvarmen kan slukkes på sektionsniveau.

Belysning

Belysningen er timerindstillet og derfor tændt i et omfang svarende til dyrevelfærdsmæssige krav og i drægtigheds- og løbe/kontrolstaldene svarende til anbefalingerne. På udvalgte steder vil dele af belysningen løbende blive udskiftet til lavenergi, såfremt det er muligt. Belysningen er ikke zoneopdelt på andet end stald- og sektionsniveau. Der er ikke installeret lux- eller sensorstyring på belysningen i staldene, men udendørsbelysningen er installeret med sensorstyring.

Timerindstilling (gælder alle stalde), lavenergibelysning (delvis) og sensorstyring (udendørs) er BAT ifølge BREF-referencedokumentet.

Generelt

Der anvendes der koldt vand til vask af staldene, og udtørringen sker naturligt frem for f.eks. brug af ventilationen eller varmekanon

Samlet BAT i forhold til energiforbrug

Det vurderes, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik på følgende punkter ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker vedr. intensiv fjerkræ- og svineproduktion er BAT:

-
- Der sker rengøring efter hvert hold af ventilationssystemerne i forbindelse med almen vask og rengøring efter hvert hold, hvilket begrænser modstanden, samt vedligehold af den diffuse ventilation,
- AI ventilation i klima- og toklimastaldene samt i den projekterede tilbygning til stald Q er / vil blive temperatur- og kurvestyret,
- Ventilationen i sostaldene er temperatur- og fugtstyret,
- På udvalgte steder bliver der og vil der løbende blive udskiftet til lavenergibelysning hvor muligt,
- Der anvendes koldt vand til vask i staldene, hvilket er energibesparende,
- Udtørring efter vask af staldene sker naturligt, hvilket er energibesparende.

Det vurderes, at der ikke anvendes bedste tilgængelige teknik i forhold til belysningen i staldene (zoneopdeling, lux- og sensorstyring). Derudover sker der kun aflæsning af energiforbruget i forbindelse med opgørelsen til årsregnskabet, hvorfor der ikke er mulighed for at opdage og agere på et øget energiforbrug udover normalen over året. Der føres derfor heller ikke en egentlig journal over energiforbruget.

Vand

Da ejendommen har egen vandboring, og der ikke er opsat vandur / vandmåler, sker der ingen aflæsning eller registrering af vandforbruget.

Overbrusning

Der er installeret overbrusning i alle stalde, og overbrusningen bliver anvendt både til køling af dyrene og til at styre deres gødeadfærd. Overbrusningen imødekommer et dyrevelfærdsmæssigt krav, hvilket dog medfører et øget vandforbrug. Derfor er der foretaget vandbesparende foranstaltninger, se afsnittet *Vandbesparende foranstaltninger*.

Vaskevand

Overbrusningsanlægget i P, Q og i den projekterede tilbygning til stald Q bliver anvendt til iblødsætning før vask ved, at dysserne skiftes fra overbrusning til iblødsætning. Staldene bliver vasket manuelt med højtryksrenser og koldt vand. I de øvrige stalde (med undtagelse af transponderstalden og løbe/kontrolstalden, der ikke vaskes qua dens funktion som løbestald) sker iblødsætning manuelt før vask med højtryksrenser og koldt vand. Både iblødsætningen og vask med højtryksrenser er vandbesparende, og vask med koldt vand er energibesparende.

Drikkevand

I smågrisestaldene og i den fremtidige tilbygning til stald Q er drikkevandstildelingen drikkenipler i fodertruget. Derudover er der ekstra drikkevandstildeling i form af drikkekopper. Til søerne er drikkevandstildelingen i form af drikkenipler i truget, og i transponderstalden er der bideventiler over spalterne. Drikkenipler i trug har generelt et lavere vandspild, idet vandet har mulighed for at opsamles og – når opsamlet i trug – iblandes foderet, hvorfor det vurderes, at drikkenipler integreret i foderautomater, trug eller med opsamling er BAT ifølge BREF-referencedokumentet. Bideventiler over spalter vurderes hverken at være så vandbesparende som nipler med opsamlingsmuligheder, eller BAT ifølge BREF-referencedokumentet. Dog er bideventilerne i transponderstalden i dette tilfælde opsat frem for f.eks. vandkopper, fordi vandkopperne generelt i praksis er for små til søerne, hvorfor de begynder at drikke med underkæben og dermed laver meget vandspild. Alternativ til bideventilerne kunne f.eks. opsættes et helstøbt 'ornetrug' af ornetrugsstørrelse og med f.eks. aquaflo eller flyder, så det er stort nok til søer, men samtidig så lille, at hun ikke kan 'bade' i det, men da der er tale om en eksisterende stald, ønskes den eksisterende vandtildeling bibeholdt.

Samlet BAT i forhold til vandforbrug

Det vurderes, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik på følgende punkter:

- Drikkenipler i trug,
- Drikkevandskopper (ekstra drikkevandstildeling),
- Der anvendes iblødsætning før vask og vask med højtryksrenser, samt kold vand,

Der mangler BAT i forhold til vandforbrug på følgende punkter ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker vedr. intensiv fjerkræ- og svineproduktion, da der ikke;

- udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild,
- aflæses vandforbrug eller føres journal over vandforbruget for at opdage eventuelle variationer i vandforbruget over eller under normalen, f.eks. i form af lækage, ændret adfærd hos dyrene, eller produktionsmæssige forhold.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse er opnået ved drikkenipler i trugene, så der er et mindre vandspild end ved nipler eller ventiler over spalterne.

Alle synlige vandrør, anboringsbøjler m.v. bliver løbende kontrolleret og eventuelt opspændt eller helt udskiftet, hvis de lækker vand. Ovenstående sker for at sikre en god og stabil drikkevandstilførsel, undgå eventuelle lækager og vandspild, samt opretholde produktionsniveauet.

Overbrusningsanlægget i P, Q og i den projekterede tilbygning til stald Q bliver anvendt til iblødsætning, hvorefter der vaskes med højtryksrensere frem for ældre vaskemetoder, der er væsentligt mere vandforbrugende.

Management

Der vil ske vask efter hvert hold, og naturlig udtørring af staldene, før der indsættes et nyt hold.

Medarbejder

Der er ansat 3-4 medarbejdere under ansøger, hvoraf nogle er danske og andre udenlandske. Der afholdes årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS), hvor blandt andet medarbejdernes faglige og individuelle kompetencer belyses. Medarbejderne deltager i ERFA-grupper og løbende i kurser og konferencer/messer ud fra deres individuelle og faglige behov.

Beredskab og beredskabsplan

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld vil være noteret. Beredskabsplanen vil ligge tilgængelig for alle ansatte, der færdes på ejendommen, og den vil forefindes på både dansk og engelsk.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en størrelse, der gør det overskueligt at tilse ejendommens dyr og produktionsanlægget hver dag for ejer og medarbejder. Der udføres småreparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Alle synlige vandvær, anboringsbøjler m.v. bliver løbende kontrolleret og eventuelt opspændt eller helt udskiftet, hvis de lækker vand. Ovenstående sker for at sikre en god og stabil drikkevandstilførsel, undgå eventuelle lækager og vandspild, samt opretholde produktionsniveauet.

I forbindelse med det daglige vedligehold på ejendommen bliver vinduer, de udvendige døre, dørene mellem sektions- og staldafsnit, og andre mulige kuldebroer kontrolleret for at undgå træk og unødvendig energiforbrug.

Ventilationens mekaniske dele, herunder luftfaner og luftkanaler, blive rengjort i forbindelse med hver vask af staldene, men der vil ikke blive ført en egentlig logbog over proceduren.

Gylleudslusning

Der sker gylleudslusning 1 gang ugentligt fra alle stalde, hvorfor der er tale om hyppig udslusningspraksis. Der er vakuumsystem i alle staldene med gylleproduktion.

Opsyn med ressourceforbrug

Energiforbruget bliver kun aflæst i forbindelse med indberetning til årsregnskabet, hvorfor der ikke føres en egentlig journal over energiforbruget.

Da ejendommen har egen vandboring, og der ikke er opsat vandur / vandmåler, sker der ingen aflæsning eller registrering af vandforbruget.

Hvert år vil der blive udarbejdet der mark- og gødningsplaner for hele bedriften. Der vil blive journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen.

Der vil blive ført E-kontrol over produktionen med fokus på at optimere i forhold til foderforbruget og produktionsniveauet.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik indenfor management (jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker vedr. intensiv fjerkræ- og svineproduktion) på følgende punkter:

- Medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter og ERFA-grupper,
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen,
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- Der bliver årligt udarbejdet mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov,
- Der bliver ført journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen,
- Der udarbejdes E-kontrol,
- Der sker hyppig udslusning af gylle, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Gyllen vil på ejendommen i ansøgt drift blive sluset til overdækket gyllebeholder.
- Der er fokus på at optimere foderforbrug og produktionen ved hjælp af E-kontrol,
- Ventilationens mekaniske dele vil blive rengjort i forbindelse med hver vask, men der vil ikke blive ført journal over rengøringen.

Manglende BAT indenfor management jf. BREF-referencedokumentet

Da der sker løbende vedligeholdelse og reparation af anlægget, vil der ikke blive udarbejdet en egentlig reparations- og vedligeholdelsesplan for anlægget. Der sker ikke aflæsning af energiforbruget andet end i forbindelse med opgørelsen til årsregnskabet. Der sker ikke aflæsning eller registrering af vandforbruget, idet ejendommen har egen vandboring.

Egenskaber for staldafsnit

Bedste tilgængelige staldteknologi

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Staldindretning

Gulvtype

Den eksisterende farestald N er indrettet med kassestier og delvis spaltegulv. I BREF-referencedokumentet konkluderes, at farestalde med bokse med delvis spaltegulv og en reduceret gødningskanal ikke er BAT, mens et fuldspaltegulv i boksene er bedste tilgængelige teknik ifølge BREF-referencedokumentet, hvis bare spalterne er af plast eller jern. Dette er ikke i overensstemmelse med den danske opfattelse af BAT, jf. BAT-byggeblade om delvis spaltegulv, og normtallene for ammoniaktabet og lugtemission for de pågældende staldtyper. Ammoniaktabet fra en farestald med delvis spaltegulv er 10 % mod en farestald med andre gulvtyper, f.eks. fuldspalter eller drænet gulv, hvor ammoniaktabet er på 20 %. Samtidig er lugtemissionen 72 OU_E/s/dyr i en farestald med delvis spaltegulv, mens lugtemissionen i en farestald med andre gulvtyper er 100 OU_E/s/dyr. Delvis spaltegulv i farestalden må derfor konkluderes at være bedste tilgængelige gulvtype uanfægtet BREF-referencedokumentet.

Den eksisterende transponderstald U er indrettet til løsgående søer på delvis spaltegulv, hvilket har et ammoniaktab på 12 %. Alternativ har en løbe- og drægtighedsstald til løsgående søer med dybstrøelse + fast gulv et ammoniaktab på 14 %, mens en løbe- og drægtighedsstald til løsgående søer med dybstrøelse + spaltegulv et ammoniaktab på 12 %. Der er derfor valgt den staldindretning og gulvtype til løsgående søer, der har den laveste (sammen med dybstrøelse + spaltegulv) ammoniakfordampning, hvorfor det vurderes, at den eksisterende transponderstald er indrettet med BAT- staldindretning i forhold til ammoniakfordampningen.

Den eksisterende løbe/kontrolstalden T er indrettet med individuel opstaldning og delvis spaltegulv. Ammoniaktabet fra løbe- og drægtighedsstald med individuel opstaldning og delvis spaltegulv er 10 % mod løbe- og drægtighedsstald med individuel opstaldning og fuldspaltegulv, hvor ammoniaktabet er på 14 %. Der er derfor tale om den staldindretning med individuel opstaldning, der har den laveste ammoniakfordampning, hvorfor det vurderes, at den eksisterende løbe/kontrolstald er indrettet med BAT-staldindretning i forhold til ammoniakfordampningen. Poltene i samme stald går på delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv.

De eksisterende smågrisestalde R, P og Q er indrettet med to-klima og delvis spaltegulv, hvilket er bedst tilgængelig teknik ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Derudover er det bedst tilgængelig teknik ifølge BAT Byggeblad Gr.nr. 106.03-52. Den projekterede tilbygning til stald Q skal indrettes som de ovenstående stalde R, P og Q med to-klima og delvis spaltegulv, hvilket er bedst tilgængelig teknik ifølge BREF og BAT Byggeblad Gr.nr. 106.03-52.

De eksisterende smågrisestalde O og S er klimastalde med fuldspalter. Dette ønskes bibeholdt i ansøgt drift, idet hverken stald eller spalter er nedslidte. Der er derfor ikke tale om BAT, da det på grund af omkostninger til en renovering på nuværende tidspunkt, ikke vil være rimeligt i forhold til proportionalitets princippet. Det er dog en del af ejendommens renoveringsstrategi at når stalde skal renoveres, vil dette ske til BAT niveau. Det forventes at stalde inden for en 15 årig periode alle vil have været igennem en renovering.

Alternativer til staldindretning

Biologisk/kemisk luftrensning

Biologiske filtre

De biologiske luftrensningssystemer viser, at det er muligt at fjerne en vis procentdel af lugten fra svineproduktionen ved at føre afgangsluften over en række biologiske filtre.

Dansk Svineproduktion har i flere undersøgelser dokumenteret, at luft, der ledes igennem Skov A/S' biologiske luftrensere FarmAirclean Bio, bliver lugtreduceret med ca. 30 % om sommeren, men der er stadig visse problemer med, at de to cellulosepads tilstopper med skidt og støv og giver driftsproblemer. Firmaet afprøver derfor nye vaskerobotter, der skal afhjælpe tilstopningsproblemerne og reducere tidsforbruget til vedligeholdelse. Samtidig foregår der på nuværende tidspunkt afprøvninger med FarmAirclean Bio, om der ved indsættelse af et filterelement med træflis kan dokumenteres en større lugtreduktion.

BIO-REX Hartmann er et modulopbygget horisontalt fladefilter, der har en dokumenteret effekt på både lugt (gennemsnitlig 77 %) og ammoniak, men i kontrast til de fine resultater, har filteret meget høje driftsomkostninger på ca. 23 kr. pr. produceret gris til vand- og energiforbrug, og eksklusiv udgifterne til service, vedligeholdelse, løbende udskiftning af filtermaterialer, rengøring m.v. Dertil kommer, at filteret er pladskrævende og kan forårsage problemer med skadedyr.

De biologiske luftrensere er indtil videre stadig både drifts- og vedligeholdelsesmæssigt omkostningstunge med hensyn til vand- og elforbrug, vedligeholdelse og jævnlige tilsyn. Jakob Voldby Jensen har derfor vurderet, at det vil være uproportionelt dyrt og tidskrævende at etablere biologisk luftrensning. Derudover er Jakob Voldby Jensen af den holdning, at han hellere vil have fodertilpasninger, der kører helt automatisk, end et luftrensningsanlæg, hvor der er risiko for, at der kan opstå tekniske problemer m.v.

Kemiske filtre

I skrivende stund er både den danske forhandler Farmtech A/S og den hollandske forhandler af Bovema S-air (medio november 2008), samt Scan Airclean A/S (15. december 2008) erklæret konkurs, og der er på nuværende tidspunkt ikke forlydender, om der fremadrettet kommer en anden udbyder af luftrensere.

Scan Airclean A/S' aktiviteter er overtaget af andet firma og er derfor tilgængelig på markedet. Jakob Voldby Jensen er dog af den holdning, at han hellere vil have fodertilpasninger, der kører helt automatisk, end et luftrensningsanlæg, hvor der er risiko for, at der kan opstå tekniske problemer m.v. Derfor fravælger han luftrensere og luftvaskere.

Gylleforsuring

Gylleforsuring er fravalgt, idet syretilsætningen tidligere har været diskutabel i forhold til holdbarheden af betonen i gyllekumme og gyllebeholder. Ifølge FarmTest nr. 41 af 2007 skyldes problemet ofte utilstrækkelig omrøring af gyllen, hvorfor syren samlede sig på bunden og tærede betonen. Dette er også påpeget i det nyligt reviderede BATblad *Svovlsyrebehandling af gylle i slagtesvinestalde* (23.03.2009).

Desuden er der henvendelser, der indikerer, at lugten fra staldanlægget ofte forværres på ejendomme, hvor ikke alle staldafsnit er omfattet af forsuringen, og hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Dette forhold er endnu ikke belyst, heller ikke i FarmTest nr. 41 af 2007.

På baggrund af ovenstående, samt at det ikke er belyst, om betonen i de eksisterende stalde er af en sådan sammensætning, at syretilsætningen ikke vil få betydning for betonens holdbarhed, jf. Landbrugets Byggeblad nr. 102.17.19, er det fravalgt at etablere gylleforsuring i den eksisterende stald. Derudover er det fravalgt at etablere gylleforsuringen, idet Jakob Voldby Jensen og hans medarbejdere gerne vil undgå at skulle håndtere syren til forsuringen, hvilket vil være påkrævet ved at etablere et forsøringsanlæg eller tilsætte syre til lagrene.

Samlet BAT i forhold til staldindretning

Det vurderes, at ansøger anvender bedst tilgængelig teknik på følgende punkter:

- Den eksisterende farestald N er indrettet med kassestier og delvis spaltegulv.
- Den eksisterende transponderstald U er indrettet til løsgående søer på delvis spaltegulv.
- Den eksisterende løbe/kontrolstalden T er indrettet med individuel opstaldning og delvis spaltegulv.
- Den projekterede tilbygning til stald Q skal indrettes med to-klima og delvis spaltegulv, hvilket er bedst tilgængelig teknik ifølge BREF og BAT Byggeblad Gr.nr. 106.03-52.
- De eksisterende smågrisestalde R, P og Q er indrettet med to-klima og delvis spaltegulv, hvilket er bedst tilgængelig teknik ifølge BREF og BAT Byggeblad Gr.nr. 106.03-52.

Det vurderes, at der mangler BATindretning i de eksisterende smågrisestalde O.

Produktionstype og dyrekategori

BAT i forhold til fodring

Der er på ansøgningstidspunktet pålagt ejendommen fodringsrestriktioner i VVM-redegørelse fra 2004. I nudrift er der derfor indtastet følgende foderkorrektioner i www.husdyrgodkendelse.dk:

Dyregruppe	Korrektion / nudrift
Søer	123 gram råprotein pr. FE 3,9 gram fosfor pr. FE
Smågrise	155 gram råprotein pr. FE 4,9 gram fosfor pr. FE

Smågrisene fodres både nu og i ansøgt drift med tre blandinger, en start/fravænningsblanding, en mellemblanding (typisk fra 7-15 kg), og en slutblanding (typisk fra 15-30 kg). Der er derfor tale om fasefodring og dermed BAT jævnfør BREF-referencedokumentet¹⁹.

Der er foretaget foderkorrektioner i ansøgt drift:

Dyregruppe	Korrektion / ansøgt drift
Søer	1.390 FE pr. årssø Drægtige 130,0 gram råprotein pr. FE 4,9 gram fosfor pr. FE Løbe- kontrol 129,1 gram råprotein pr. FE Diegivende 135,0 gram råprotein pr. FE
Smågrise	2,08 FE pr. kg tilvækst 159,1 gram råprotein pr. FE 5 gram benzoesyre pr. FE

¹⁹ Rammerne for dette BREF-referencedokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

Der er foretaget foderkorrektioner i ansøgt drift, hvor indholdet af råprotein er sænket til 130 gram råprotein pr. FE_{drægtige}, 129,1 gram råprotein pr. FE_{løbe-kontrol}, 135 gram råprotein pr. FE_{diegivende}. Derudover er fodereffektiviteten pr. kg tilvækst korrigeret til 1.390 FE pr. årssø. For smågrise er fodereffektiviteten korrigeret til 2,08 FE pr. kg tilvækst, og der skal fremadrettet kun tildeles 159,1 gram råprotein pr. FE i gennemsnit i de tre foderblandinger til smågrisene. Derudover tilsættes 5 gram benzoesyre pr. FE til smågrisene. Der er derfor tale om restriktive foderblandinger i ansøgt drift, hvor indholdet af råprotein i % foderet og det samlede indhold af fosfor i % foderet i alle tilfælde overholder eller ligger under normerne for BAT-foder jævnfør BAT-referencedokumentet. det vurderes, at foderindholdet er på niveau eller endda bedre end niveau for bedste tilgængelige foderteknik (BAT) jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Reduceret indhold af råprotein

Udledningen af kvælstof med urinen fra slagtesvin kan mindskes ved at reducere indholdet af protein i foderet, samtidig med at der tilsættes syntetiske aminosyrer til foderet. Tilsætningen af syntetiske aminosyrer er nødvendig for ikke at underforsyne med de essentielle aminosyrer og dermed forringe produktiviteten, hvis der fodres under de gældende normer for råprotein. Da dyret har en ringe optagelighed af råprotein, men samtidig ikke må underforsynges, muliggør de syntetiske aminosyrer, at proteinindholdet kan sænkes under norm, og at dyrets behov alligevel bliver dækket. Dette betyder, at ellers overskydende aminosyrer fra protein, der ikke ville være blevet omsat i dyret, ikke bliver udskilt som et overskud i urinen, hvilket normalt resulterer i tab af kvælstof. Udledningen af kvælstof med husdyrgødningen bliver derfor reduceret ved nedsat indhold af råprotein i foderet, og samtidig tilsætte syntetiske aminosyrer til foderet.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Eksisterende gyllebeholdere

Ejendommens eksisterende gyllebeholdere er underlagt 10-årskontrol og er under dagligt opsyn. Gyllebeholderne er med flydelag af snittet halm, og der føres logbog over flydelaget. Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderen.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger. Beholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år, og gyllen røres kun lige før tømning af den pågældende beholder ved f.eks. tilførsel på marken.

Fremadrettet skal den lille af ejendommens gyllebeholdere (med betoniålg) nedlægges, og den store beholder skal overdækkes. Overdækningen vil være fast og halvere ammoniakemissionen fra gyllebeholderen med 50 % i forhold til flydelaget.

Alle ovenstående foranstaltninger er BAT ifølge referencedokument for bedste tilgængelige opbevaringsteknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Påfyldning

Gyllen bliver fra de eksisterende beholdere suget op i gyllevognen ved hjælp af en sugeskran påmonteret på gyllevognen. Sugeskranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen. Gyllebeholderen vil kun blive oprørt ved afhentning af gylle.

Kommunens samlede BAT-vurdering i forhold til anlægget

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

4. Vurdering af miljøpåvirkning fra udbringningsarealer

Faktaboks

I henhold til *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* skal anvendelsen af de pågældende udbringningsarealer som udgangspunkt vurderes ud fra de generelle beskyttelsesniveauer, som fremgår af bekendtgørelsens bilag 3. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes bl.a. ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

4.1. Udbringningsarealernes beliggenhed

Ansøgers oplysninger

Der påregnes drevet i alt 350,4 ha ejet og forpagtet udbringningsareal under bedriften, når udvidelsen er gennemført.

I forhold til seneste indsendte EU-ansøgning er der arealer i ansøgningen om miljøgodkendelse, som endnu ikke er i forpagtning, men de forventes at indgå som forpagtning i forbindelse med udvidelsen. Det forpagtede harmoniareal er på i alt 93,3 ha.

Kommunens bemærkninger

Beliggenheden af de ejede og tilforpagtede dyrkbare arealer samt arealer, hvor der via overførselsaftaler påregnes afsætning af husdyrgødning, fremgår af kortbilag B. Udbringningsarealerne ligger inden for en luftlinieafstand af ca. 7,5 km fra produktionsanlægget.

Før der i praksis kan afsættes husdyrgødning til de pågældende aftalearealer skal disses egnethed til udbringning af husdyrgødning vurderes nærmere. Efter omstændighederne forudsætter afsætningen af husdyrgødning til aftalearealerne således godkendelse efter *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Faktaboks

Såfremt der sker **ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering** i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag – skal dette anmeldes til Ikast-Brande Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*. Kommunen skal vurdere, om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang, og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem bedriftens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal så inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

4.2. Harmonikrav, tildeling af husdyrgødning og udbringningsmetode

Af de generelle miljøregler i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* fremgår det, hvor stort et areal et givet husdyrbrug som minimum skal have til rådighed til udbringning af husdyrgødning for, at der som udgangspunkt vil være harmoni mellem gødningsproduktionens størrelse og størrelsen af det areal, husdyrgødningen udbringes på. Harmonikravet afhænger af det pågældende husdyrbrugs type og driftsform og er for det aktuelle husdyrbrug – med de nuværende regler – på 1,4 DE pr. ha. Det fremgår af nedenstående tabel 9, at harmonikravet opfyldes, idet dyretætheden gennemsnitligt vil være på 1,4 DE pr. ha efter projektets gennemførelse.

Tabel 9. Udbringningsareal, dyretæthed samt tilført kvælstof (N)- og fosformængde (P) med husdyrgødningen efter projektets gennemførelse

Harmoniareal	Areal, ha	Dyretæthed, ansøgt drift i gennemsnit, DE/ha	Kvælstofindhold tilført med husdyrgødning, kg N/DE	Fosforindhold tilført med husdyrgødning, kg P/DE
Ejede og forpagtede arealer	350,4	1,4*	ca. 94	ca. 21
Aftalearealer	119,5 (57,1)**	1,4	ca. 94	ca. 21

* Ud over husdyrgødningen fra Tranholmvej 16, Klovvborg, udbringes der husdyrgødning svarende til 109,2 DE fra andre anlæg på bedriften – jf. afsnit 2.4.

** Der er i alt angivet 119,5 ha muligt aftaleareal. Afsætningen af 80 DE – jf. afsnit 2.4 – vil som minimum kræve 57,1 ha, når harmonikravet er 1,4 DE/ha.

Husdyrgødning udbringes på de ejede og forpagtede arealer med slæbeslanger. Gyllen nedfælles på sort jord indenfor 1.000 m-bufferzoner til naturområder omfattet af § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Bedriften kører gylle ud i perioden 1. februar til 15. oktober.

Det tilstræbes, at håndtering og udbringning af husdyrgødning foregår på hverdage og oftest indenfor normal arbejdstid. Hvis der udbringes husdyrgødning udenfor normal arbejdstid eller i weekenden, tilstræbes det at kontakte naboer før udbringning.

4.3. Forbrug af handelsgødning, kemikalier m.m.

Kommunens bemærkninger

De generelle miljøregler regulerer i vid udstrækning anvendelsen af handelsgødning, sprøjtemidler m.m. i markdriften. Det vil være i ejers interesse, at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af disse hjælpestoffer, da disse indkøbes udefra. Ikast-Brande Kommune antager derfor, at der ikke vil blive forbrugt mere end nødvendigt af disse stoffer i husdyrbrugets markdrift.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at anvendelsen af handelsgødning, kemikalier m.m. i husdyrbrugets markdrift ikke vil være til væsentlig ulempe for omgivelserne, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes.

4.4. Lugt-, støv- og støjgener fra udbringningsarealer

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealer kan der forekomme lokale forbigående lugtgener. Der tilstræbes taget størst mulige hensyn til naboerne i forbindelse med udbringning, således at lugtgener ved udbringning kan holdes på et minimum.

Der kan i høst forekomme støj og støvgener i en kort periode.

Kommunens bemærkninger

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt-, støv- og støjafgivelsen fra husdyrbrugets udbringningsarealer generelt ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes.

4.5. Grundvand

Markerne 21, 22, 24, 25, 28, 29, 35, 36 og 37 samt nogle af aftalearealerne ligger helt eller delvist inden for områder, der er udpeget som nitratfølsomme i det kortgrundlag, som ligger til grund for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk – se kortbilag C. Der er i ansøgningssystemet foretaget beregninger af nitratudvaskningen ud af rodzonen fra de pågældende marker, som drives under husdyrbruget.

Faktaboks

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

Det fremgår af de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk, at projektets gennemførelse på husdyrbruget ikke vil medføre en mer-belastning med nitrat fra rodzonen i de pågældende marker. Beregningerne viser, at der efter projektets gennemførelse vil være en nitratudvaskning på ca. 63 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen fra markerne.

Kommunens vurdering

Det er to vandværker, der har indvindingsopland, der omfatter mark nr. 37 – Kloborg Vandværk og Åle vandværk.

Kloborg Vandværk har ikke nitrat i drikkevandet, men rå- og rentvandsanalyser viser et stigende indhold af sulfat. Niveaueet for sulfat i den seneste udvidede kontrol var 66 mg pr. liter og er altså stigende.

Grundvandsspejlet, hvorfra der lokalt indvindes vand (enkeltindvindere), ligger i en dybde af ca. 30 - 40 meter under terræn. I følge Vejle Amts sårbarhedskortlægning fra 2005 har området en stor sårbarhed.

Den geologiske lagfølge er domineret af smeltevandssand og moræneler.

Analyser fra 2005 fra enkeltindvindere viser et nitratindhold på 38 - 42 mg pr. liter i drikkevandet.

Anvendelse af efterafgrøder til minimering af nitratudvaskning bør især anvendes ved mark nr. 37. Niveaueet for udvaskningen vurderes at være acceptabel, hvilket også tidligere er vurderet af Vejle Amt.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste, at nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer, beliggende inden for de udpegede nitratfølsomme områder, ikke øges i forbindelse med projektets gennemførelse.

Samlet set vurderer Ikast-Brande Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen af grundvandet fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau.

4.6. Overfladevand

Faktaboks

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder. I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen. I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, og de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Over halvdelen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til Randers Fjord, mens resten ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Disse fjorde er helt eller delvist udpeget som Natura 2000-område. De

generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* med hensyn til næringsstofpåvirkning af overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000-vandområder. Disse Natura 2000-vandområder udgøres primært af fjorde og indre farvande. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes bl.a. ud fra de arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

4.6.1. Kvælstofudvaskning

Faktaboks

Ud fra forskellige arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3. For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der i henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* være et lavere husdyrtryk, end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Husdyrbrugets udbringningsarealer ligger alle uden for de udpegede områder med nitratklasserne 1, 2 og 3, hvorfor overholdelse af de generelle harmoniregler vil være tilstrækkelig til, at det generelle beskyttelsesniveau med hensyn til kvælstoftab til overfladevand vil være opfyldt. Bedriften overholder det generelle harmonikrav jævnfør afsnit 4.2.

Ifølge ansøgningen med de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil kvælstofudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer ligge på ca. 71 kg N pr. ha pr. år.

4.6.2. Fosforoverskud

Faktaboks

I henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor. Disse områder udgøres af lerjorde samt af lavbundsjorder, der ikke har et højt indhold af jern – svarende til lavbundsjorder, der er kategoriseret i de såkaldte okkerklasser 2, 3 og 4. For *dræned* eller *grøftede* udbringningsarealer beliggende på disse lavbundsjorder (benævnes fosforklasse II) – samt for udbringningsarealer, der er *drænet* lerjord med et relativt højt fosfortal²⁰ (benævnes fosforklasse I eller III afhængigt af fosfortal) – skal fosforoverskuddet holdes under bestemte niveauer. Dette indebærer bl.a., at fosforoverskuddet – uanset fosfortal – ikke må øges inden for arealer omfattet af fosforklasse II, eller at der skal være balance mellem den tilførte fosformængde og den fosformængde, som optages af og fjernes med afgrøderne.

Ifølge ansøgningen med de foretagne beregninger i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil det generelle beskyttelsesniveau med hensyn til fosforoverskud være opfyldt på husdyrbrugets egne og forpagtede arealer. Der vil her gennemsnitligt være et fosforoverskud på ca. 8 kg P/ha/år.

²⁰ Fosfortallet (Pt) fremkommer ved en bestemt analysemetode, som giver et udtryk for dyrkningsjordens indhold af fosfor, som umiddelbart kan optages af plantevæksten. Én enhed i fosfortal svarer til 1 mg fosfor pr 100 g jord og til ca. 25 kg fosfor pr ha.

4.6.3. Gældende målsætninger

Ingen af husdyrbrugets egne og forpagtede udbringningsarealer ligger i umiddelbar nærhed af åbne vandløb eller søer, som er særskilt målsatte.

Ifølge de gældende retningslinier skal Ringkøbing Fjord være upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsalte, organiske stoffer, tungmetaller, miljøfremmede stoffer m.v. Denne målsætning for miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord er ikke opfyldt – primært på grund af for stor tilledning af næringsstoffer.

Målsætningen for Randers Fjord er bl.a., at det naturlige dyre- og planteliv ikke må påvirkes af fysiske aktiviteter i området, der kan ændre naturtilstanden og hindre opfyldelse af målsætningerne for de nationale og internationale beskyttelsesområder, og at den diffuse tilførsel af næringsstoffer fra oplandet skal søges mindsket mest muligt. Målsætningen er ikke opfyldt.

Kommunens samlede vurdering i forhold til overfladevand

Da der endnu ikke er udarbejdet statslige vand- og Natura 2000-planer, med tilhørende kommunale handleplaner, skal husdyrbrugets eventuelle påvirkning af overfladevand med kvælstof og fosfor som udgangspunkt vurderes ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*. Disse generelle beskyttelsesniveauer med hensyn til kvælstofudvaskning og fosforoverskud vil ifølge ansøgningen med tilhørende beregninger være overholdt.

I henhold til de arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk vil mere end 75 % af det udvaskede kvælstof fra de områder, som husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i, angiveligt blive reduceret og fjernet fra det udvaskende vand, inden dette når ud til fjordene. I kraft af den relativt store afstand mellem udbringningsarealerne og fjordene må det da også betragtes som sandsynligt, at den væsentligste del af kvælstoffet reduceres på vandets vej til fjordene.

Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer – herunder særligt kravene med hensyn til fosforoverskud – vil kunne medvirke til, at miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer ikke forringes.

Eventuel diffus afstrømning og tab af næringsstoffer fra udbringningsarealerne til vandløb vil formentlig ikke have væsentlig negativ indvirkning på de pågældende vandløb, idet næringsstoffer som kvælstof og fosfor på uorganisk bundet form normalt ikke har væsentlig betydning for de biologiske forhold i vandløb.

Risikoen for overfladeafstrømning fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandløb vil formentlig være minimal, idet der er relativt langt fra de fleste marker til åbne vandløb, og idet de dyrkningsfrie bræmmer m.m.²¹ langs vandløb typisk vil kunne tilbageholde eventuel overfladeafstrømning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste om udbringningsarealernes beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

²¹ Jf. *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

- at der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende, generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau
- at gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand
- at husdyrbruget ikke i sig selv vil være en hindring for, at målsætningerne for de pågældende overfladevandes tilstande nås og opretholdes.

4.7. Natur

4.7.1. Beskyttede naturtyper

Naturarealer registreret som beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår af kortbilag D.

Nedenstående skema oplister de registrerede § 3-beskyttede arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune inden for 1.000 m fra anlægget.

Registrerede § 3-arealer i Ikast-Brande Kommune inden for 1.000 meter fra staldafsnit og opbevaringsanlæg

DB_Ident	Naturtype	Afstand	Målsætning
200154274	Sø	219	Naturområde
200153023	Mose	337	Særligt værdifuldt
200153948	Sø	426	Naturområde
200152007	Eng	443	Særligt værdifuldt
200154268	Sø	475	Særligt værdifuldt
200153054	Mose	502	Særligt værdifuldt
200153060	Mose	517	Særligt værdifuldt
200152829	Mose	637	Særligt værdifuldt
200153752	Overdrev	645	Naturområde
200106406	Mose	650	Særligt værdifuldt
200106437	Mose	656	Særligt værdifuldt
200152836	Mose	659	Naturområde
200105799	Mose	661	Særligt værdifuldt
200152826	Mose	691	Særligt værdifuldt
200153017	Mose	696	Særligt værdifuldt
200106254	Mose	698	Særligt værdifuldt
200106407	Mose	698	Særligt værdifuldt
200106436	Mose	704	Særligt værdifuldt
200153018	Mose	712	Særligt værdifuldt
200106408	Mose	723	Særligt værdifuldt
200152825	Mose	735	Særligt værdifuldt
200106649	Overdrev	741	Særligt værdifuldt
200153888	Sø	744	Naturområde

200106409	Mose	761	Særligt værdifuldt
200153778	Overdrev	777	Særligt værdifuldt
200107677	Sø	780	Særligt værdifuldt
200106435	Mose	807	Særligt værdifuldt
200153019	Mose	813	Særligt værdifuldt
200106410	Mose	825	Særligt værdifuldt
200153020	Mose	847	Særligt værdifuldt
200153749	Overdrev	853	Naturområde
200106411	Mose	864	Særligt værdifuldt
200153008	Mose	885	Særligt værdifuldt
200106248	Mose	886	Særligt værdifuldt
200106413	Mose	895	Særligt værdifuldt
200106412	Mose	897	Særligt værdifuldt
200106433	Mose	902	Særligt værdifuldt
200152434	Hede	904	Særligt værdifuldt
200105820	Mose	906	Særligt værdifuldt
200105831	Mose	909	Særligt værdifuldt
200153009	Mose	916	Særligt værdifuldt
200153947	Sø	923	Naturområde
200152841	Mose	925	Særligt værdifuldt
200106432	Mose	934	Særligt værdifuldt
200152833	Mose	934	Særligt værdifuldt
200153016	Mose	936	Særligt værdifuldt
200152840	Mose	948	Særligt værdifuldt
200106434	Mose	954	Særligt værdifuldt
200106414	Mose	963	Særligt værdifuldt
200154261	Sø	967	Særligt værdifuldt
200152832	Mose	981	Særligt værdifuldt
200152427	Hede	984	Særligt værdifuldt
200154248	Sø	988	Særligt værdifuldt

Kommunens vurdering

Der henvises til vurderingen i afsnit 2.5.1.

Mark 16 grænser op til kvælstoffølsom natur (hede), men de generelle regler foreskriver, at flydende husdyrgødning skal nedfældes i sort jord på marken. Dette og en eksisterende randzone ind mod heden vurderes at mindske risikoen for næringsstofpåvirkning på heden fra markdriften.

Ved slugten på mark 8-0, 9-0 øst for Tranholmvej 16 skal der etableres en dyrkningsfri bræmme på minimum 10 meter fra markkanten – se kortbilag E. De 10 meter skal regnes fra markens øst-kant. Bræmmen skal reducere risikoen for afstrømning fra de dyrkede marker ned mod de ekstremt næringsfølsomme arealer i Mattrup Ådal.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og de supplerende vilkår – ikke vil påvirke områdets naturarealer i væsentlig grad som følge af markdriften.

4.7.2. Natura 2000-områder

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 360 m nord for husdyrbrugets egne og forpagtede udbringningsarealer. Husdyrbruget har ingen udbringningsarealer beliggende inden for Natura 2000-områder, men udbringningsarealerne afvander til Natura 2000-områder i Randers og Ringkøbing Fjorde.

Kommunens vurdering

Idet der henvises til afsnit 2.5.1 vurderer Ikast-Brande Kommune på baggrund af det oplyste, og i forlængelse af vurderingen i afsnit 4.6 ovenfor:

- at driften af husdyrbrugets arealer ikke i sig selv vil indebære en væsentlig negativ indvirkning på Natura 2000-områder
- at husdyrbruget ikke i sig selv vil være en hindring for, at målsætningerne for de pågældende Natura 2000-områders tilstande nås og opretholdes.

4.7.3. Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets²² bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Der er kendskab til følgende bilag IV-arter på egnen: Brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

²² EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer).

- at det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, ikke er levested for bilag IV-arter
- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

5. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT i forhold til udbringningsarealer

Ansøgers BAT-redegørelse:

Udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødningen bliver udbragt i henhold til godt landmandsskab og foregår i videst mulig omfang under hensynstagen til naboer, byområder, nærliggende naturområder m.m. Ovenstående er i overensstemmelse med generelle regler, hvilket i vid udstrækning er vurderet som bedst tilgængelig udsprejningsteknik ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Håndtering af gylle, herunder påfyldning af gyllevogn m.v., foregår altid under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Påfyldningen sker, som nævnt, ved, at gyllen suges op i gyllevognen af en på gyllevognen fastmonteret sugekran. Kranen kan kun aktiveres ved tilstedeværelse, og når vognen er fuld render overskydende gylle via kranen tilbage i Gylletanken, hvorfor risikoen for spild af gylle er minimeret.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Der holdes som minimum 2 meters bræmmer til vandløb, og fremadrettet vil ansøger overholde ændringerne til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006²³ i bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om, at flydende husdyrgødning ikke må udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Fra 1. januar 2011 foretages nedfældning på al sort jord og alle græsmarker uanset afstand til § 7 beskyttede naturtyper.

Ansøger får hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan af en planteavlskonsulent, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov. I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte, og kvælstofudnyttelsen. Ifølge referencedokumentet

²³ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 1209 af 11. oktober 2007 og bekendtgørelse nr. 736 af 30. juni 2008

(BREF) er det bedst tilgængelig udbringningsteknik at afbalancere mængden af gødning til afgrødernes forventede behov i forhold til kvælstof, fosfor, m.v.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

6. Landskabelige og kulturhistoriske værdier

Tranholmvej 16, Klovborg, er beliggende i et landbrugsområde ca. 350 m vest for et område, der er udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

6.1. Landskab

De arealer, der er omfattet af husdyrbrugets drift, ligger generelt i et landbrugsområde med læhegn og vekslende indslag af vandløb, mindre plantager, naturarealer og bebyggelse. Terrænet udgøres af et afvekslende morænelandskab, der ligger omkring 100 meter over havets overflade.

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for de områder, som i Kommuneplanen er udpeget som værdifulde landskaber.

Det ønskede byggeri på Tranholmvej 16, Klovborg, vil ifølge det oplyste komme til at ligge i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, og vil have en udformning og udseende, som svarer til de eksisterende bygninger.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe landskabets karakter
- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

6.2. Kulturhistorie

Det danske landskab er i høj grad påvirket af de mennesker, der har boet her gennem tiderne. Næsten overalt findes kulturspor, der vidner om tidligere generationers liv og færden.

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for de områder, som i Kommuneplanen er udpeget som kulturmiljøer.

Ved mark nr. 13 og mindre end 100 meter fra markerne 1003 og 1004 er der registreret fortidsminder i form af gravhøje. I henhold til Museumslovens § 29f må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra disse. Jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 18 og § 65 må der desuden ikke uden dispensation fra kommunen foretages ændring af tilstanden inden for 100 meter fra fortidsminder, der er synlige i terrænet. Landbrugsmæssig markdrift – bortset fra tilplantning med juletræer eller anden beplantning – regnes ikke som en tilstandsændring i den sammenhæng.

Ved hovedparten af markerne er der registreret diger, som er beskyttet efter § 29a i Museumsloven. Der må ikke foretages ændring af tilstanden af disse diger, medmindre kommunen har meddelt dispensation hertil.

Der er ikke registreret fortidsminder og/eller diger på det areal, som ønskes bebygget i forbindelse med projektets gennemførelse, og det pågældende areal ligger mere end 100 m fra registrerede fortidsminder.

Kommunens vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at projektets gennemførelse på husdyrbruget ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området
- at husdyrbrugets drift – ved overholdelse af de til enhver tid gældende regler – vil ske under hensyntagen til bevarelsen af de kulturhistoriske værdier i landskabet.

7. Alternative muligheder, 0-alternativet og ophør af driften

Ansøgers oplysninger

Dyreholdet på Tranholmvej 16, Klovborg, ønskes udvidet for derved fremtidssikre bedriften, således at den også i fremtiden vil have et indtjeningsgrundlag af en tilfredsstillende størrelse. Der har været opstillet en alternativ løsning til denne udvidelse, som er fortsat nudrift. Hvis den ønskede udvidelse ikke kan gennemføres, vurderes det, at ejendommen på længere sigt vanskeligt kan drives som et moderne produktionslandbrug.

Hvis Ikast-Brande Kommune ikke kan godkende udvidelsen af svineproduktionen, vil produktionen fremover udgøre de nuværende 260,9 DE. Dette vil ikke i sig selv medføre, at der ikke udbringes husdyrgødning på de pågældende arealer fremover. Idet der efter udvidelsen ikke sker en væsentlig forøgelse i ammoniakdeposition, kvælstofudvaskning og fosforoverskud i forhold til nudrift, anses 0-alternativet ikke for at have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen med de stillede vilkår og forudsætninger gennemføres.

Ved evt. ophør af produktionen skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundig. Beholdere til gylle, etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle, m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Kommunens vurdering

Hvis udvidelsen af husdyrbrugets produktion ikke foretages – 0-alternativet – vil produktionen på de nuværende ca. 261 DE kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. Det vil ikke i sig selv medføre, at

der ikke udbringes husdyrgødning på de arealer, der indgår som udbringningsarealer i miljøgodkendelsen. 0-alternativet vil således ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen/ændringen gennemføres og de opstille vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Ved eventuelt ophør af produktionen vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.m.
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

8. Bilagsfortegnelse

Bilag 1 – Logbog

Kortbilag A – Situationsplan

Kortbilag B – Udbringningsarealer

Kortbilag C – Arealudpegninger i henhold til *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*

Kortbilag D – Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Kortbilag E – Marker med særlige driftsvilkår

Bilag 1

Logbog

En logbog svarende til nedenstående føres løbende med angivelse af datoer for, hvornår hvilke hændelser er indtruffet – jævnfør vilkår 1.4 for miljøgodkendelsen.

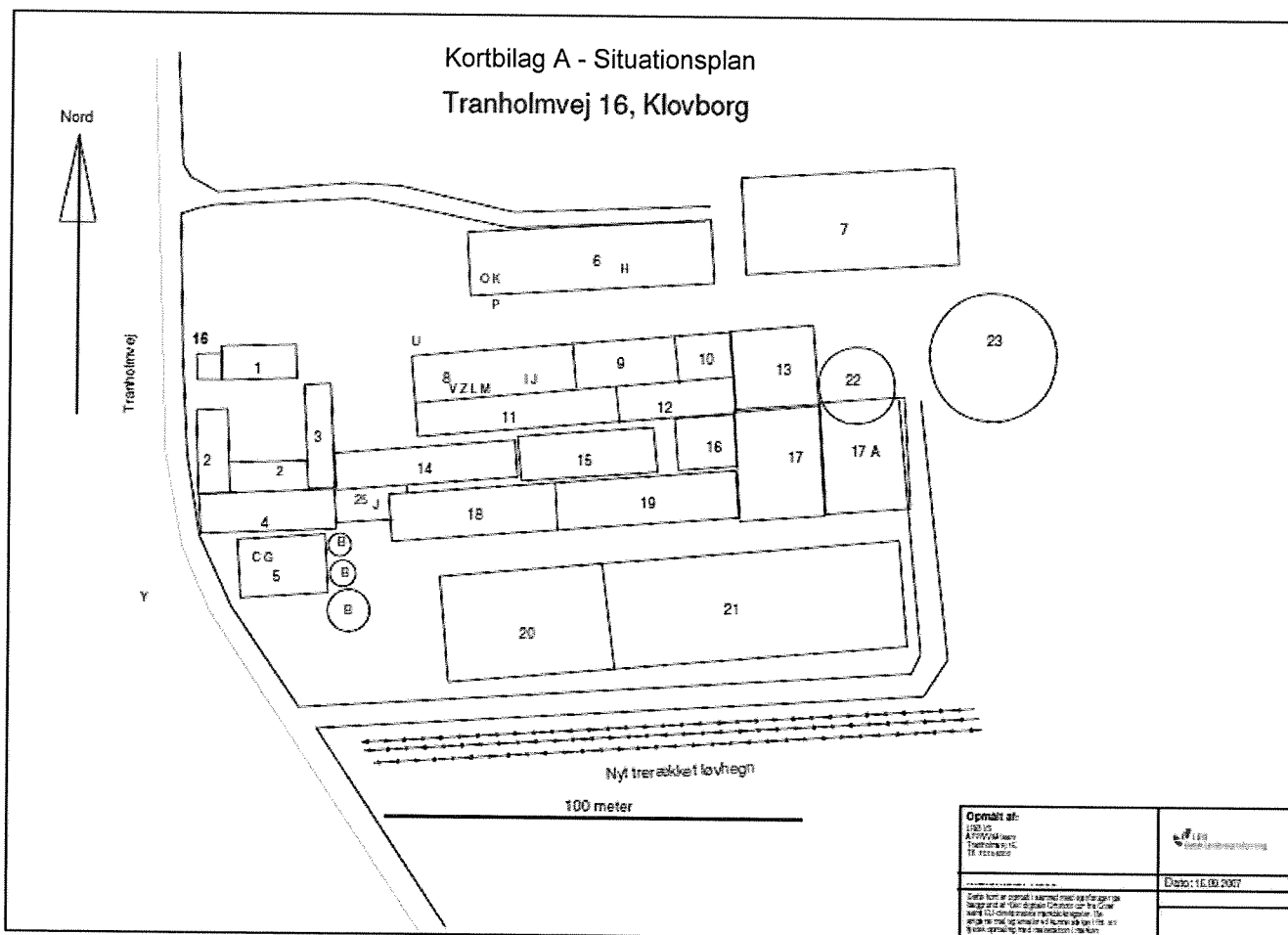
Hændelse	Startdato (md./år)	Dato for genoptaget drift (md./år)	Bemærkninger
6 % ekstra efterafgrøder ikke etableret – jf. vilkår 7.1.			
6 % ekstra efterafgrøder ikke etableret – jf. vilkår 7.1.			
6 % ekstra efterafgrøder ikke etableret – jf. vilkår 7.1.			

Hændelse	Startdato for svigt	Genoprettet dato	Bemærkninger
10 meter dyrkningsfri bræmme ikke opretholdt – jf. vilkår 7.5.			
10 meter dyrkningsfri bræmme ikke opretholdt – jf. vilkår 7.5.			
10 meter dyrkningsfri bræmme ikke opretholdt – jf. vilkår 7.5.			

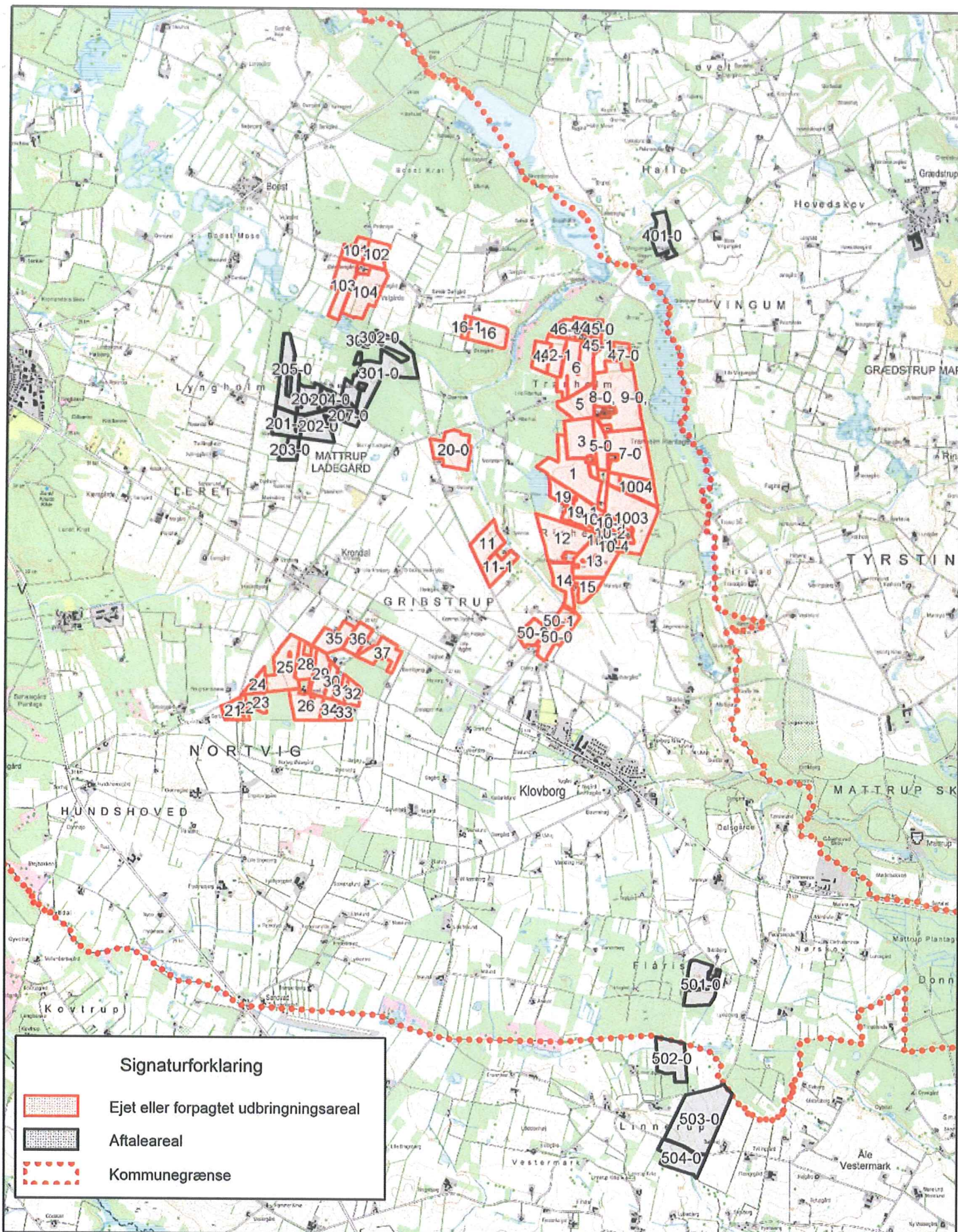
Hændelse	År	Bemærkninger
Korrektionsfaktor(er) overskredet – jf. vilkår 2.1, 2.2, 2.3 og/eller 7.3.		
Korrektionsfaktor(er) overskredet – jf. vilkår 2.1, 2.2, 2.3 og/eller 7.3.		

Korrektionsfaktor(er) overskredet – jf. vilkår 2.1, 2.2, 2.3 og/eller 7.3.		
--	--	--

Hændelse	Dato for udførelse	Bemærkninger
Gennemgang af relevante vilkår og driftsforskrift/beredskabsplan for (ny)ansat(te)		
Gennemgang af relevante vilkår og driftsforskrift/beredskabsplan for (ny)ansat(te)		
Gennemgang af relevante vilkår og driftsforskrift/beredskabsplan for (ny)ansat(te)		

1 Stuehus
2 Drægtighedsstald
3 Løbestald
4 Drægtighedsstald
5 Foderlade
6 Halmhus
7 Maskinhus
8 Kontor og værksted
9 Drægtighedsstald
10 Farestald
11 Farestald
12 Farestald
13 Farestald
14 Farestald
15 Farestald
16 Klimastald
17 Toklimastald
17A Ny tilbygning
18 Klimastald
19 Klimastald
20 Løbe/kontrol
21 Drægtighedsstald
22 Gyllebeholder, 1.000 m ³ - sløjfes
23 Gyllebeholder, 3.500 m ³
25 Foderrum | A Udendørs fodersilo
C Indendørs fodersilo
G Male-/blandeanlæg
H Opbevaring - halm/strøelse
I Kemikalier
J Kompressor
K Olietanke
L Spildolie
M Dieselolie
O Halmfyr
P Askeudtag - halmfyr
U Trixtank
V Døde dyr
Y Vandboring
Z Affaldscontainer |
|---|--|

Kortbilag B - Udbringningsarealer

Udskrivningsdato:

Dato: 30. oktober 2009

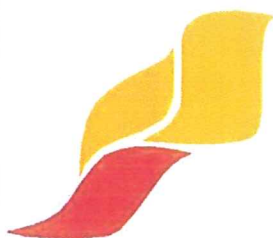
Målforhold:

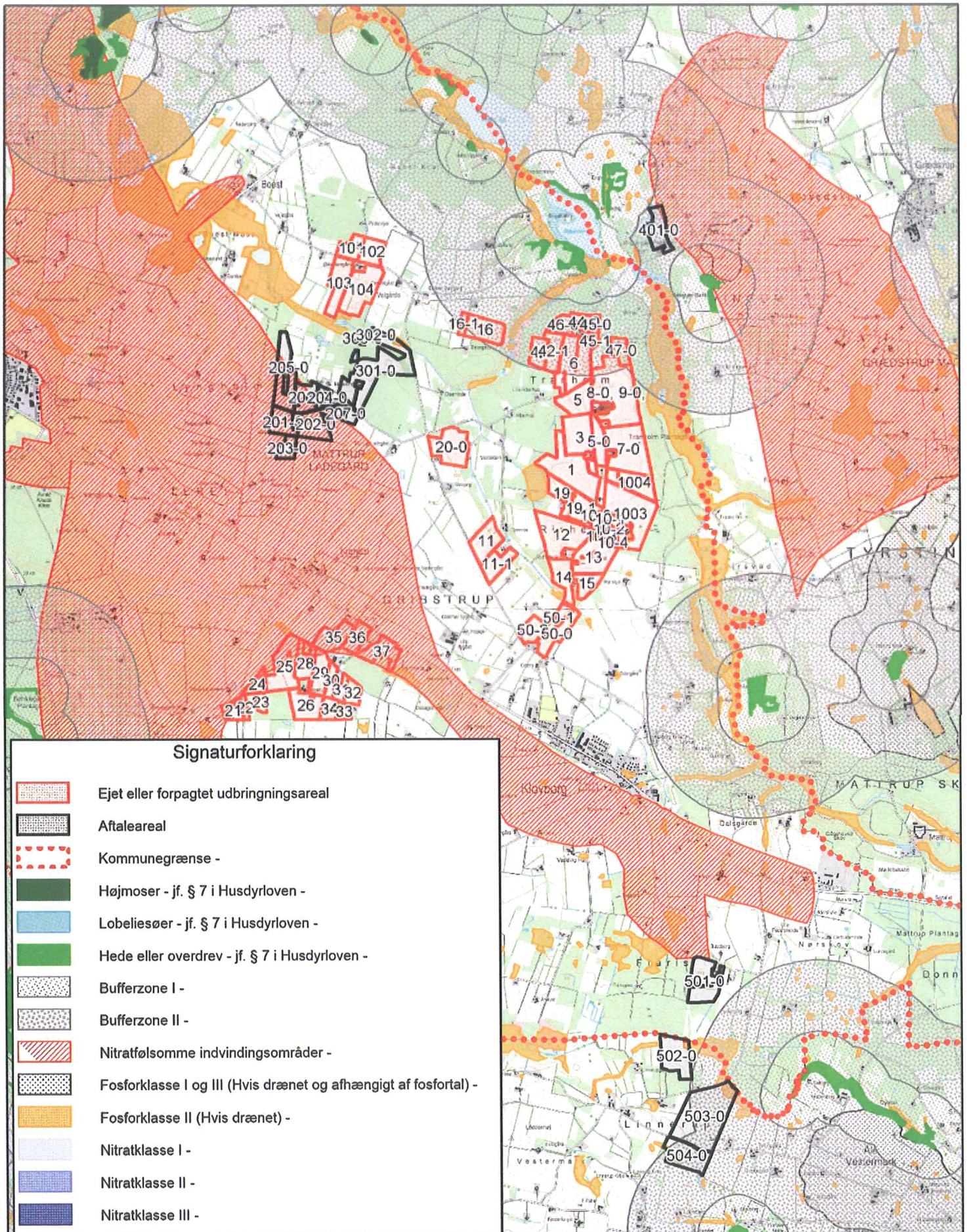
1: 50.000

Afd:

Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Kortbilag C - Arealudpegninger i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Udskrivningsdato:

Dato: 30. oktober 2009

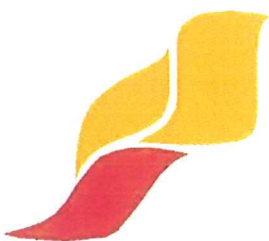
Målforhold:

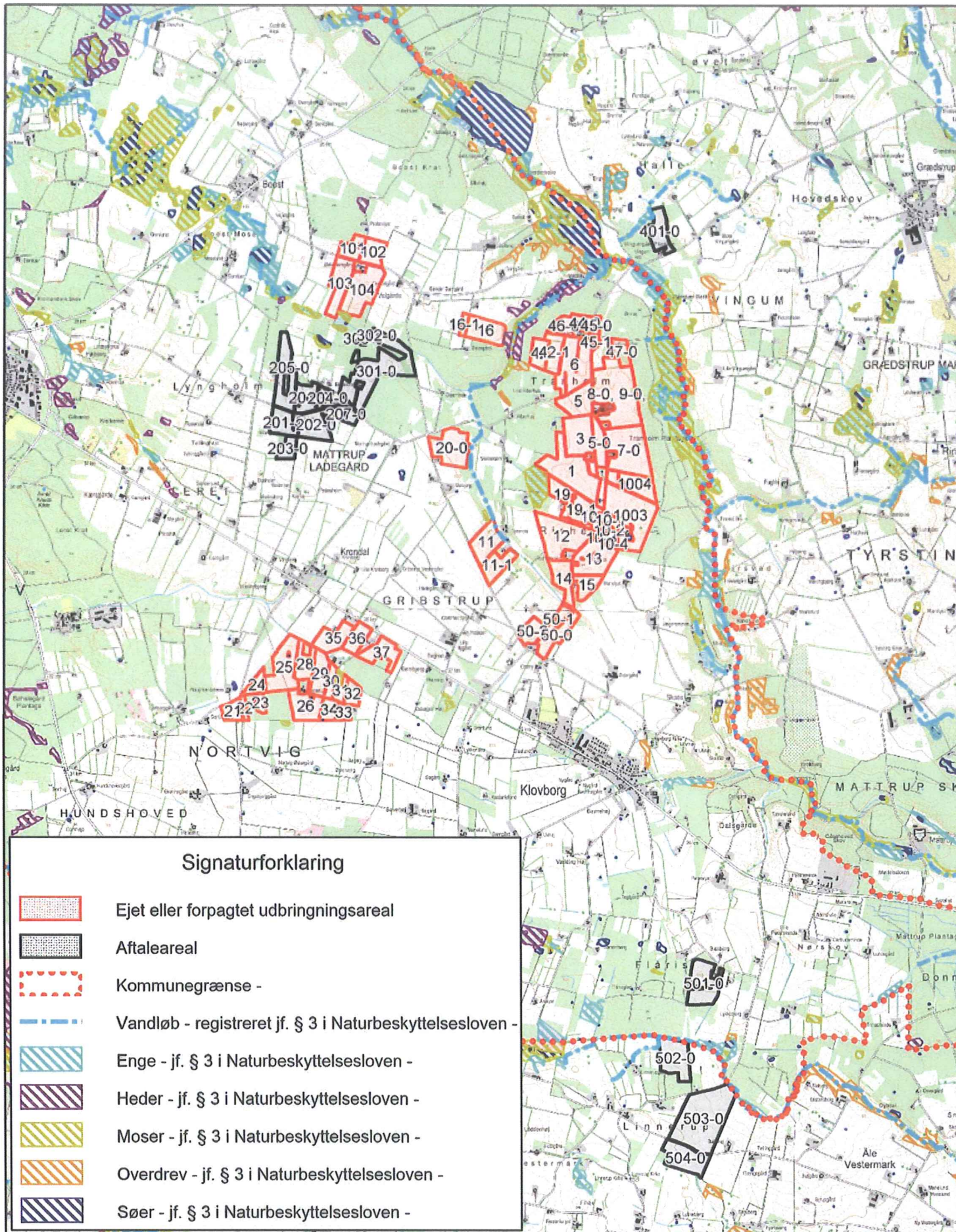
1: 50.000

Afd:

Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Kortbilag D - Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Udskrivningsdato:

Dato: 30. oktober 2009

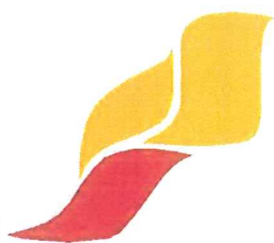
Målforhold:

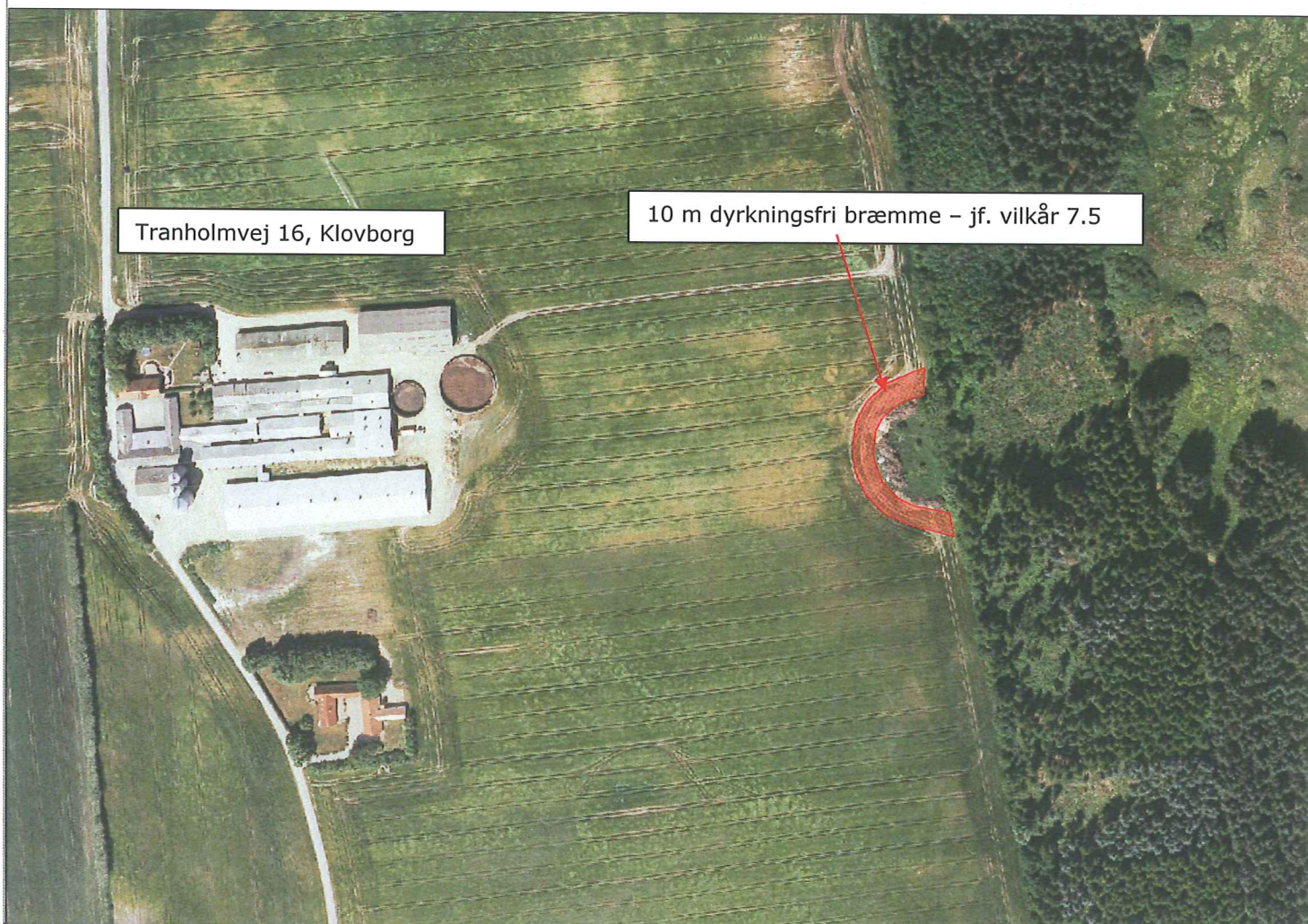
1: 50.000

Afd:

Miljøafdelingen

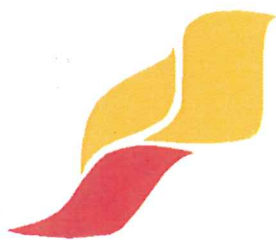
Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Tranholmvej 16, Klovborg

10 m dyrkningsfri bræmme - jf. vilkår 7.5

Kortbilag E – Marker med særlige driftsvilkår

Udskrivningsdato:

Dato: 2. november 2009

Målforhold:

Afd:

Miljøafdelingen

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

